

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos pont sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólár sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 397.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Péntek, április 8.

Mai számunk főbb közleményei:

Veszérelők: Foszladozó köd.
Arad-hegyalja bortermelőihez.
Lamsdorff megbukott.
Viassapörölt földiek.
Rémület az orosz hadseregben.
Károlyi Tibor gróf halála.
A cár magyar alattvalói.
Lövöldöző joghallgató.
Automobil-baleset Araden.
A potoskodó grófné.
Szerelemi dráma a fővárosban.
A Hadik-huszárok elutazása.
Agyonvert malom-igazgató.
Tárcs: Takarodó.
Csarnok: A pillangó. Írta: Rudyard Kipling.

Foszladozó köd.

Arad, április 7.

Béc-ből az a híradás érkezik, hogy Goluchowszky Agenor külügyminiszter, aki jelenleg beteg feleségét kísérte Abbáziába, Tittoni olasz külügyminiszterrel fog ott találkozni. Ennek a találkozásnak, noha az szinte ötletszerűen, ugyszólván véletlen körülmények hatása alatt történik, mégis erős külpolitikai jelentőséget ad az a körülmény, hogy Magyarország-Ausztria és Olaszország között az utóbbi időben kiélesítette a viszonyt az albán villongások, és a Balkán félsziget kohójában örökké forrongó elemek elleni akció.

A kiélesedés ugyan a hivatott körök véleménynyilvánítása és akarata ellenére történt; annyi azonban biztos, hogy az

osztrákok ellen rég időtől fogva ellenséges indulatot tápláló olasz közvélemény olyan szokatlanul élesen nyilvánult meg az utóbbi időben monarchiánk ellen, hogy a hármasszövetség alapjait mindenki veszélyeztetve látta. A szövetséges állam lakóinak titkos gyűlése az olasz érdekek látszólagos veszélyeztetésére hirtelen nyílt tüntetésekben tört ki, amelyeket az irre-denta hívei még csak szítani igyekeztek.

Unkénytelenül is eszünkbe ötlött akkor-t, hogy vajjon számíthatunk-e veszély esetén azokra a szövetségesekre, akik békében nyílt ellenségünknek vallják magukat, akik monarchiánk balkáni politikája által állami, az olasz vámtörvény megszorítása által kereskedelmi és gazdasági érdekeiket látják veszélyben forogni?

Az olasz diákság és az olasz nép egy részének utcai tüntetéseiről és más velleitásokról nem is szólva, az olasz képviselőházban is megnyilvánult az az ellen-szenves hangulat, amelyet Itália ellenünk táplál. Prinetti, a Zanardelli-miniszterium külügyi tárcájának tulajdonosa nem volt barátja az osztrák-magyar monarchiának, és kétszínű politikája erősen hozzájárult a félreértések hálójának összebogozásához.

Mikor Tittoni vette át a külügyi tár-cát, azonnal felhasználta az alkalmat, hogy a hármasszövetség értékéről és súlyáról jelentős hangon nyilatkozzék. Eközben azonban monarchiánk megállapodásra lépett Oroszországgal a Balkánon köve-

tendő eljárás tárgyában. Ez természetesen ismét felébresztette az olasz sovíniszták bizalmatlanságát. Veszélyeztetve látták Albániát, amely az olasz nagyhatalmi politika fictiója szerint Itáliához tartozik, a melynek népe rokon az olaszszal, s melynek kikötői az „olasz Adria“ álmának megvalósítására vezetnének.

Hiába ismételte Magyarország-Ausztria a legkomolyabb és legnyiltabb módon, hogy *térfoglalási szándékról a Balkánon sem lehet részünkről*, az olaszok egyre hevesebben mutatták az öklüket. Alighogy hadseregünk mozgósításáról kezdtek susogni, olasz részen az itáliai hajóraj mozgósításáról beszéltek a legkomolyabb formában. Hiába volt Oroszország és monarchiánk minden megnyugtató nyilatkozata, hiába a mürzstegi program nyilvánosságra hozatala; hiába hívtak meg a macedonai csendőrpáncsnokságra egy olasz tábornokot, mindez nem volt elég kezesség az olaszoknak.

Ezeknek a félreértéseknek az elosztását várják politikai körökben az abbáziai találkozástól. Jó előjelként egyelőre alaposan megnyugtatta az olasz közvéleményt az, hogy a macedón csendőrség beosztása alkalmából a monasztiri vilajetet Olaszország kapta, noha monarchiánk ellenségi szélteben-hosszában azt a mesét lopták be az olasz köztudatba, hogy Magyarország-Ausztria ennek a vilajetnek a megszállását tervezi. Ennek a hireszte-

Takarodó.

(Dráma 4 felvonásban. Írta: Beyerlein. Fordította: Zboray Aladár. A budapesti Vígyszínházban először adták 1904. március 8-án. Bemutató előadása az aradi Nemzeti színházban 1904. április 8-án.)

Mennyi anyagot szolgáltat a nagy, a hatalmas porosz hadsereg, amelynek szervezete mindenütt példa gyanánt szolgál. Mi eddig csak távolról láttuk, a kitisztított ruhákban és a kifényesített parádésgombok fényében ragyogva. És tetszett, mert csak kívülről láttuk; csodálunk pedig, mert csodásnak látszott — messziről. E fény pedig mily csaióka! Meglátjuk a nagy, a bámulatos porosz hadsereget a maga mívoltában az ünneplő ruha és a kipucolt gombok dicséfténye nélkül. Az öreg kisasszony, ha leveszi fejéről a vendéghejat, ha kiveszi szájából a vendégfogakat, ha lemossa magáról a festéket: rut, rancosképű, kopasz, fogatlan személy. Így vagyunk a porosz hadsereggel is. Csak hogy nem ő maga veti le magáról a hamisító mázat, amely bámulatba ejt mindenkit. Akadnak emberek, akik a modern, nagybajuszú, delceg hadistenek játékszeréről lemossák a festéket, hogy mindenki megláthassa: milyen is tulajdonképpen belül az a játékszer, amelyet mindenki csodált.

És látunk temérdek mocskot és szennyet, amelytől megundorodik tiszta erkölcsi érzékünk. Meglátjuk a csodálatost a maga mívoltában pis kosan, aljas bűnökkel megfertőzve. Azok az emberek, akik nem tűrik a világszalást, meg-

teszik az egy lépést a csodálatostól a nevetségességig: a leleplezést. Mi lesz most a félelmetes hadsereggel? Nem fogják többé csodálni, mert belátják, hogy nem érdemes többé csodálni azt a minta szervezetet, amelyet a külszin mutatott oly nagyszerűnek.

Poroszországban akadtak bátor férfiak, akik a hadsereg belső életét leleplezték és a külvilággal megismertették. Régebben Hartleben a „Farsang utoljában“ mutatott be katonai életet. A darab a maga nemében kitűnő alkotás. Aztán később az öreg Sudermann írt egy kis jellemrajzot a „Friciké“ ben. Sokáig nem hallottunk azután német katonai életet tárgyaló munkáról. S egyszerre csak előáll egy kis hadnagy, a Bilse, és megírja a „Kis garnizon“-t, amely óriási szenzációt keltett világszerte. Nem a munka irodalmi értéke oly kiváló, hanem az tette oly nevezetessé, hogy a legkíméletlenebb hangon és a legmaróbb szatirával ostromozza a német hadseregben uralkodó szellemet. A hadnagy ur megjárta alaposan. Elvették a kardját és hat hónapi fogágot kapott. De nagy szolgálatot tett a világnak. Hiába büntettek meg. Megadta az irányt és most már haladnak utána. Sorra jelennek meg a leleplező regények és röpiratok és immáron a színpadon is felvonul a hadsereg. Szóval a porosz írókban megvan a bátorság.

Beyerlein Ferenc éppen a legalkalmasabb időben vitte a kérdést a színpadra, amikor még mindig tart a Bilse-láz. Egyszerű és meghatározó történet keretében mutatja be a katonai élet fonák kinövéseit. Mesteri kézzel rajzolja meg

az élet t. Látszik, hogy nagy megfigyelés útján szerzett adatokat dolgozott fel. Nemetsországban óriási hatást ért el. Tiszteket büntettek meg, mert végignézték a darabot; állítólag maga a trónörökös is dorgatóriumot és mi egyebet kapott felséges papájától. Egyszóval a következők a darabot szenzációvá avatták. És mohó kíváncsisággal lesik mindenütt színrehozatalát.

A darab meséje nagyon egyszerű. Semmi bonyodalom. Maga az élet van előttünk a maga valóságában, bűnével és félszégével.

Sennhelm egy kis porosz garnizon az el-szászi határon, Belfort közelében. Ott állomásozik a magdeburei 25 ik számú ulánus-ezred 3-ik százada. Nem olyan tréfás, kényelmes szolgálat esik ott, mint bármely más vidéki helyőrségen béke idejében.

A mikor háborús hírek szállingóznak a levegőben és ez nem ritka eset, a városka lakói beszüntetik a tisztek köszöntését az utcán. Igazi hadi nyergeléssel gyakorlatoznak hónapokon át a legnyek s éjjelente gyakran osztogatnak ki közöttük éles töltéseket. A tisztek mindegyike tudja, mit kell háboru esetén az első pillanatban tennie. Mindenkinnek megvan a titkos utasításai erre nézve. Von Lauffen hadnagy (Ternyei Lajos) az egész tisztikar kényeztetett kedvence, a tejfőlés állu casse coll, aki excellenciás tábornok papájának hadi érdemei folytán gyönyörű katonai karriérnek néz elébe, a vasutrobantó dinamitnak öre. Veszélyes, kitüntető megbízatás. Csak derék katoná-

lésnek a beosztás alaposan nyakát szegte, s így Itáliában — legalább pillanatnyira, — ismét barátságosabban gondolnak reánk.

A két külügyminiszter találkozásától mindenekelőtt azt várják tehát, hogy a két állam között minden félreértést már gyökerében kiirtson s jó eleve utját vágja annak, hogy a vajudó Balkán kérdés talaja ne legyen megtermője a két állam közötti egyenetlenség gyomjának. Minden bekövetkezhető surlódásnak feltétlenül elejét kell venni: ez a jelszó a holnap bekövetkezendő összejövetelen.

Valószínű, hogy ezenkívül még más, igen fontos és nagyjelentőségű dolog is szöbakerül a két államférfiu között. Illetékes körökben erősen tartja magát az a vélemény, hogy a találkozón meg fogják vitatni azt az eszmét, melyet nemrég egyik római ujság vetett fel: hogy tudniillik az Albánia tekintetében a két állam között megegyezés jöjjön létre oly irányban, hogy a két nagyhatalom ellenőrzése mellett bizonyos korlátolt fokú autonómiát biztosítsanak az albánoknak. Így vélik elérhetőnek az ottani velleitások valamennyire való lecsillapítását.

De nemcsak a Balkán kérdés, hanem a *kereskedelmi szerződések* kérdése is minden valószínűség szerint szönyegre fogkerülni Abbáziában. Ezeknek végleges megállapítása a lehető legkedvezőbb hatást gyakorolhatná mindkét állam közvéleményére, mert az alkudozások között újabb és újabb kellemetlen momentumok felidézésétől lehet tartani. És miután Tittoni kormánya tudtával, valószínűleg ennek kötött utasításaival megy Abbáziába: valószínű, hogy a holnapi találkozásnak kézzelfogható eredményéről már legközelebb be is számolhatunk. Annyi bizonyos, hogy Olaszország és Monarchiánk között sok félreértés fog elsimulni és hogy az a kód, amely az Adriát a két állam partjai között rég ideje megfekszti, kezd foszladozni. Nemsokára talán teljes erővel süt ki a nap.

TÁVIRATOK.

Magyar tiszt Macedóniában.

Eszék, április 7. Kunczák helyi honvédegyalogezredbeli főhadnagyot a macedóniai török csendőrségnél való szolgálattételre behívták. Április 20-án kell Szalonikiba érkeznie.

A szultán fia.

Bécs, április 7. A Fremdenblatt a legilletékesebb helyről annak a kijelentésére nyert felhatalmazást, hogy teljesen koholt a magában is hihetetlenül hangzó és a helyi lapok némelyikétől átvett híresztelés, hogy a szultánnak színdékában áll fiainak egyikét kinevezni ama három vilajet főkormányzójává vagy alkirályává, amelyeken a reformáció folyik.

Arad-hegyalja bortermelőihez.

(Fölhívás szervezkedésre.)

Arad, április 7.

Hegyaljánk egyik legteljesebb bortermelőjének, Bódi Bódog paulisi szőlőbirtokosnak köszönhető, hogy kezdeményezésére az érdeklődés az alapítandó *Arad-hegyaljai bortermelői egyesülete* iránt széles körben elterjedt és ma már a megalakulás előtt állunk.

Az érdekeltség egy igen tekintélyes része a múlt hó közepén értekezletet tartott, melynek alapján kiküldetett egy végrehajtó bizottság és ez megszerkesztette az alapszabályokat.

A cél, mely az alapítandó egyesület által előrendő, a végrehajtó-bizottság által részletesen megvitattott. Ennek eredményeképp az alapszabályok felkarolják úgy az országos és hazafias, mint a helyi érdekeket. Az előbbieket olyan alapon, hogy bizony lehet a magasabb intéző körök támogatására számítani, míg az utóbbiakat úgy, hogy minden egyes szőlőbirtokos és borkereskedő azok alapján boldogulhat.

Midőn így a végrehajtó bizottság eddigi működését, mint ezen bizottság egyik tagja, röviden vázoltam, van szerencsém az érdekeltséget figyelmeztetni, hogy elérkeztünk a kezdet befejezéséhez, azaz itt az óra, melyben már mindnyájuknak a tett terére kell lépniök. Bizonyítsuk be, hogy nem helyes azon állítás, mely szerint nálunk az eszmék csak lelkesítének, de a legszebb tervek megvalósítás nélkül

pihennek. Tömrőlünk közös érdekeink zászlaja alatt, arad-hegyaljai bortermelői és borkereskedők!

A végrehajtó bizottság a folyó hó 10-ére kitűzött alakuló közgyűlésre szétküldte a meghívókat. Reméljük, hogy bortermelőink és borkereskedőink előtt a felhívás nem marad kiáltó szó a pusztában, hanem tömeges megjelenésük és részvételeik által előmozdítják a közérdekű célt és az egyesület rövid idő alatt sok tagot mondhat magáénak, különösen akkor, midőn oly csekély áldozattal, mely a tagok részéről kívánatik, ez utóbbiak számára beláthatatlan és nagyfontosságú előnyök biztosíthatnak, mert csak így fejezhetjük be a kezdetet, melyben — már bizony állithatom — benne rejlik a siker csirája.

Kisjolsvai Szabó Zoltán.

A közigazgatási bizottságból.

(A megyénél és a városnál.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 7.

Aradvármegye és Aradváros közigazgatási bizottságai a mai nap folyamán tartották meg rendes havi üléseiket.

A vármegyénél Urbán Iván főispán elnökölt.

Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán előterjeszti március havi jelentését. Megemlíti többek közt a zarándi és kerületi zendüléseket, elmondja az előzményeket és a valódi tényállást. A sorozások most vannak folyamatban, ha befejezést nyertek, részletes jelentést fog tenni. Az aradi, kisjenői járásban a sorozások már befejezést nyertek.

Farkas Győző kir. pénzügyigazgató a múlt havi adóbevételekről tesz jelentést. Egyenes adóban befolyt 88577 korona, hadmentességi díjban 180 korona.

Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő jelenti, hogy megvizsgált egy csomó iskolát és azokat rendben találta.

Keller Izsó kir. főmérnök jelenti, hogy az állami építészeti hivatal befejezte a határjelölési munkálatokat, a kisjenői és bokszegei vasszerkezetű hidak rövidesen elkészülnek. A földművelésügyi miniszter megengedte, hogy a Dezső Ádám-féle alapítványból *Silingyán* 43000 kor. költséggel *róm. kath. templomot* építsenek.

Institóris István dr. megyei főorvos jelenti, hogy a betegségek csökkentek, a halálozások száma azonban a tüdőgümőkór szezonja miatt szaporodott. Az elmúlt hóban nyolc és félszáz-

nak, jó tisztnek jut osztályrészül. Szeleverdi, kissé könnyelmű, de ennivalóan csinos fiú ez a hadnagy. Bajtársai megbocsájtják neki apró hibáit, nyegleségeit, mert kemény katona lelkét sejtik benne.

A lovasszázad, elszigetelve a világtól, éli a maga kaszárnya-életét. Ennek az életnek egész csomó jellemző típusa sűrűn forog előttünk. Így Höwen hadnagy, (*Márton Miklós*), a tetőtől talpig katona, aki, minthogy pénze nem sok vala, belebujt a hordóba, melyet mások kiittak és kincstári Diogenesként magyarázza a katona-élet bölcselmét. „A tisztnek féltékenyen kell vigyáznia, hogy mintaszerű életet éljen, uralkodnia kell szenvedélyein, hogy alkalmat ne adjon rongyos skriblereknek rossz élcek faragására.” Érdekes figura Queiss szakaszvezető, (*Győre Alajos*), aki, mióta a felesége hűtlenül faképnél hagyta, maniatikus módon undorodik az asszonyoktól és minden baj kuforrásának az asszonyt tekinti. Az asszony csalfaságán érzett keserűséget a lovak jósága, engedelmissége, ragaszkodása enyhíti. A szerelme istálló volt, hát az istálló lett a szerelme. Helbig (*Arkossi Vilmos*) a férfiaságtól, önértéktől duzzadó fiatal a tiszt, a kit, mert becsületességében, őszinteségében följebbvalóit bírálni merészeli, szociálistának tartanak. Mibalek (*Ligeti Vilmos*) a hülyének rajzolt cseh kutyamosó. És mindenekelőtt Volkhart őrmester (*Békés Gyula*) az ezred büszkesége, aki közel negyven esztendeje szolgál s akit minden altisztek mintaképének tartanak a hadseregben.

Az egész mozgalmas, erőteljes, hangos kaszárnyaéletben, a trombiták harsogása és patkók robaja között az egyetlen üde női hang Volkhart őrmester gyönyörű leányaé, Klárikáé (*Aranyossi Janka*). Ő az egyetlen szereplő nőszemély. Nemcsak édesapjának öröme, de tündérekéje az egész kaszárnyának. Az öregebb tiszték mint leányukkal bannak el vele, hiszen szemük előtt serdült föl. S ha egyébként nem, az öreg őrmester kedvéért becézgetik, lovagias tisztelettel. Annyira szemefénye mindenkinek, hogy senki sem mer veszedelemre gondolni, a mikor Lauffen hadnagy tözsomszédságába költözik az őrmesteréknek. Csak egy vékony fal választja el most egymástól a két viruló fiatal és az a fal hamarosan leomlik a vér parancsszavára. Nagy titokban, takarodó után szokott belopózni Klárika Lauffen garconlakásába.

A szerelmesek idilljét nyugodt folyásban megzavarja az, hogy Helbig, az őrmester nevelt fia, aki jegyben járt Klárikával, hazaérkezik a hannoveri lovagióiskolából. Klárika hidegen fogadja a szép szál legényt, akit elkiserít ez az elhidegülés. Gyanakodik eleinte mindenkire, később különösen Lauffenre. Quessis szakaszvezető cinikus megjegyzései csak fokozzák gyanuját.

Höwen hadnagynak szintén támad egy kis gyanuja. Fölkeresi Lauffent és lelkére beszél, nem sejtve, hogy a minék ő elejét akarja venni, annak már régen közepe játszódik a közönség előtt. Lauffen természetesen biztosítja őt arról, hogy a gyanunak nincs semmi alapja.

Am alig távozik Höwen — künn a takarodó fujják — Lauffen egy kis lelki tusa után megadja ablakában a találka megbeszélés jelét s Klárika beoson hozzá. Szerelmi édelgétük folyamán durva kopogtatás riasztja fel őket. Lauffenak alig van ideje, hogy a leányt elbujtassa hálószobájában, már betoppán Helbig. Indulatból reszketve adja elő mondókáját. Kéri a hadnagyot, hogy ne bántsa Klárit. Az öreg őrmester nem élné túl, ha valami szerencsétlenség történne. Lauffen durván utasítja rendre. Helbig nem tágit. Hiszen ő csak kérni jött, azt sem a maga érdekében. Adja becsületszavát — csak egy szót — a hadnagy, hogy nincs köze a leányhoz.

— Takarodjék! — kiált rá Lauffen.

— Akkor hát tudom — ordít magánkivül a legény — itt van a leány, itt van most is! Otthon nincs, másutt nem lehet! Itt ebben a szobában.

Lauffen kardot ragad, a legény elébe ugrik és homlokára sujt. Helbig megszédül, majd összedi magát, félredobja a hadnagyot és — felszakítja az ajtót . . .

— Hol van a kaszárnyainspekción? — harsog a hadnagy.

Queiss, mint inspekción, megjelenik s a hadnagy parancsára börtönbe vezeti Helbiget, a ki tettelegességre mert vetemedni följebbvalójával szemben.

Ez a két első felvonásban történik. A harmadik felvonás a hadbírótság tárgyalása. Az őrnagy elnöklése alatt folyik a vádlott és a ta-

zalék volt a halálozások száma. Ezenkívül még vörheny és kanyaró pusztított.

Urbán Iván főispán megjegyzi az alispáni jelentésre, hogy a hírlapokban nagy zendülésekről volt szó, holott ez nehány ellenszegülő ember rendetlenkedésére zsugorodott össze. Cél szerűnek tartaná, ha jövőben a hírlapok az alispáni hivataltól szereznék be információikat.

A város közigazgatási bizottsága délután négy órakor tartott ülést, amelyen Urbán Iván főispán elnökölt.

Institőrís Kálmán polgármester a város múlt havi ügyeiről, Varjassy Árpád tanfelügyelő a megtartott iskolavizsgálatokról, Keller Izsó az üthengerelésekről és Csiky Kálmán az árvaszék ügyeiről szóló jelentésüket terjesztették be.

Posgay Lajos dr. főorvos a város egészségügyi állapotairól szóló jelentését olvasta fel ezután. Múlt hóban a város területén meghalt 73 férfi, 43 nő: összesen 116 ember. Született 89 fiú, 75 leánygyermek: összesen 164. A meghaltak közül négy öngyilkos volt. A született gyermekek közül 26 törvénytelen. Házaszást huszonegy izben kötöttek.

Farkas Győző kir. pénzügyigazgató jelenti, hogy múlt hóban egyenes adóban 56,780 korona folyt be, vagyis 9972 koronával több, mint tavaly márciusban. Hadmentességi díjban befolyt 378 korona, ami a tavalyi összeggel szemben 175 korona csökkenést mutat. Közvetett adóban és illetékben 594,213 korona folyt be, azaz 192 koronával kevesebb, mint tavaly márciusban. Jelenti, hogy az adókiivetés iránti intézkedéseket megkezdte. Az 1903. évi adóra nézve e hó 12 én, a folyó évre nézve május havában kezdi meg működését az adókiivető bizottság. A tavalyi adókiivetés munkálatai tulajdonképpen már készen vannak, de mivel akkor nem tették közzemlére az iveket, ezt most kell megtenni.

Kellner György városi állatorvos jelenti, hogy a sertésvesz megsejnt. A lovak közt négy izben fordult elő szörványos takonykór, amelynek terjedését erőlyes intézkedéssel gátolták meg. A lovak idegen lakosok tulajdonai voltak, amelyeket az országos vásárra hoztak be Aradra. Az országos vásár, noha összeesett a temesvárival, igen élénk volt, amit nagyrészt annak lehet tulajdonítani, hogy a miniszter a zárlat dacára is megengedte a sertések felhajtását. Felhajtottak összesen 3877 darab állatot, amelyből közel háromezer darabot adtak el.

A jelentéseket a bizottság tudomásul vette, a mire áttértek a felebbezések elintézésére.

Az ülésen Urbán Iván elnöklete alatt jelen voltak: Barabás Béla dr., Bing Vilmos, Csiky Károly,

Farkas Győző, Hegedűs László, Institőrís Kálmán, Kádas Kálmán, Keller Izsó, Kellner György, Lócs Rezső, Marshall Lajos dr., Meszlényi Antal dr., Posgay Lajos dr., Reicher Károly dr., Rosenberg Miksa dr., Robitsek Agoston dr., Steinhardt Mór dr., Varjassy Árpád.

Lamsdorff megbukott.

(Az orosz diplomáciából.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 7.

A hitelesség minden külső jelével felruházva érkezik Pétervárról a hír, hogy Lamsdorff orosz külügyminiszter csakugyan megbukik. Félhivatalos oldalról is, ha nem egész határozottan, de koncedálják, hogy „nem teljesen tölti be az állását”. A cár már régen rájött arra, hogy a külügyminiszter a keletázsiai dolgokban nem volt teljesen informálva. Itt a kegyvesztés közvetlen oka is: a cár minden áron békét akar s Lamsdorff politikájának háboru volt a következménye. S ha még tartja valami most, rövid időre a külügyminisztert, az a balkáni helyzet. Bár itt is szemére hányják az oroszok, hogy inkább Magyarország-Ausztria érdekeit védelmezte, mint Oroszországot.

Lamsdorff nem is tulságosan ragaszkodik az állásához. Maga is tudja magáról, hogy nem diplomata s azt a feladatot, amit vállalt, nagyon kevéssé láthatni el a hivatalnokember képességeivel. Egyenes, őszinte és szótartó embernek mondják, de ezek a tulajdonságok nem a diplomaták erényei.

A külügyminiszter utódja gyanánt Iswolsky dán nagykövetet említik, kivüle gróf Kapnist bécsi nagykövetnek is elég kilátásai vannak. Iswolsky, mielőtt Koppenhágába került, tokiói követ volt. Diplomata, a kik akkoriban sűrűbben érintkeztek vele, beszélik, milyen éles kritikával illette a kínai orosz politikát. Hevesen ellenezte Mandzsuria megszállása tervét s már akkor figyelmeztette az orosz kormányt arra, milyen kedvezőtlen hatása van a dolognak Japánban s Mandzsuria megszállásának milyen végzetes következei lehetnek Oroszországra nézve.

Az események a diplomatának igazat

adtak s Iswolsky tekintélye most igen nagy a cári udvarnál. A diplomata körülbelül ötven éves, nagyon ravasz s igen kellemes külsejű ember. Páratlanul tevékeny, nagy ambíciója van, a mit azonban óvatosan burkol. Olyan ügyesen csinálta a dolgát, hogy Lamsdorffnak is bírja a kegyeit s nem valószínű, hogy a bucsuzó külügyminiszter őt ajánlja majd az utódjául.

Egészen másképpen áll ez gróf Kapnisttel. Jelentéseiben, amit a bécsi udvarból hazaküld, ez a követ ugyancsak kritizálhatja gróf Lamsdorff dolgait. Nemcsak arra szoritkozik, hogy a bécsi hangulatot fesse, hanem a miniszternek tanácsokat is ad, ami ennek nem tulságosan kellemes. Beavatottak szerint, gróf Kapnist nem eléggé rejti el az ambícióját, hogy a külpolitika vezetését magának megszerezze.

Különbén úgy találják, hogy utolsó időben többet mert, mint amennyit szabadott volna neki s a háboru kitörése alkalmával nagyon szívesen vette a szláv demonstrációkat. Azt kérdezik az ellenségei, hogy a német nagykövet vagy Olaszország képviselője is olyan szívesen fogadta volna Bécsben a neki szánt tüntetéseket, mint Kapnist? Valami etikett-hibát is követett el s ezt a cári udvar nem szokta megbocsátani. Gróf Kapnist így ugylátszik, hiába reménykedik.

Visszapörölt földek.

(Tanítók harc a egyházzal.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 7.

Igen érdekes pörnek vett véget Arad megye közigazgatási bizottságának egy ma délelőtt hozott határozata. A pör négy ópécskai tanító és az ópécskai gör. kel. román egyházköztség között folyt már évek óta. A tanítók, akiket az egyházköztség meglehetősen jelentékeny anyagi jogoktól fosztott meg, ma elégtételt nyertek, a mennyiben a közigazgatási bizottság visszahelyezte őket mindazon jogokba, melyek őket megilletik.

Az érdekes közigazgatási pör előzményei a következők:

ruk kihallgatása. Helbig csökönyösen hallgat arról, hogy mi volt az oka bűnös viselkedésének. Lauffen sem vall. Hiába fenyegeti az őrnagy azzal, hogy vallomását esküvel kell megpecsételnie s a hamis eskü következménye börtön. Már-már megesküszik vallomására, amikor Queis kihallgatása belekeveri a tárgyalásba az őrmester leányának nevét. Elrendelik, hogy a leányt is ki kell hallgatni.

Megtörve, sápadtan jelentkezik Klárka. Első kérdése: tettek-e már esküt a tanúk? Megkönnyebülten föllélegzik, amikor megtudja, hogy még nem. Erre részletesen elmondja az egész esetet. Ő miatta történt minden. Ő volt a hadnagy hálószobájában. Szerelmi féltékenység ragadta el Helbiget, ez enyhíti bűnét. Ugy Helbig, mint a hadnagy, megtörve megerősítik ezt a vallomást.

Volkhardt őrmester, aki leányának vallomására megtántorodott, abban a pillanatban, amikor a hadnagy is megvallja viszonyukat, fölemelt ököllel, ordítva rohan rá. Queis még idejekorán ragadja meg s óriási erőfeszítéssel egy székbe nyomja, ahol félaléltan marad. Az őrnagy s az egész bíróság, helyükről felugorva, kórusban rivallnak az őrmester felé:

— Mi volt ez?

— Ájulás környékezte! — kiált Queis.

Lehdenburg gróf (Bónis Lajos), a bíróság arisztokrata tagja, hirtelen az őrmester és a bírák közé ugrik.

— Igaza volt a szakaszvezetőnek. Ájulás ez és semmi egyéb! kiáltja harsány hangon, far-

kasszemet nézve a bírákkal, akik lassan megjuhászodnak. Majd megdicsőí a szakaszvezetőt s megveregeti az őrmester vállát.

— Nem kell csüggedni. Minden rendbe jő még!

— Rendbe kell jönnie! — börgi az őrmester.

A negyedik felvonásban Lauffen a szobájában tanakodik azon, hogy most már mit kell tennie. Kardbojtját valószínűleg elveszti. Vegye feleségül a leányt?

Az őrmester töltött forgópisztolyal jó. Pár-bajra hívja a hadnagyot. Ez visszautasítja a kihívást. Altiszttel nem verkedhetik. Klárka utána szalad apjának. Hiába kér, könyörög. Az őrmester végkép elveszti önuralmát.

— Ezért érdemes hiven szolgálni? Ezért tartják az öreg altiszttel az ezred büszkeségének? Ha becsületről van szó, az altisztnak nincs becsülete!

Letépi melléről az érdemrendet és pisztolyát a hadnagyra szegezi. De karja lebonyollik. Nincs ereje, nincs bátorsága föllebbalóját megölni.

— De hiszen ő sem is bűnös! — sikoltja a leány — csak én vagyok bűnös! Én szerettem őt, én varrtam magamat a nyakába!

— Tiszt szajha! — ordít rá az apja magánkiül és rásüti fegyverét. Klárka holtan rogy össze.

— Most — szól hidegen az őrmester — megint hivathatja az inspeklós altiszttel, hadnagy ur!

Rendkívül érdekesen, ügyesen, izgatón föl-épített darab. A párbeszédnek elevenek, metszők, jellemzők. Kevés a föléletesnek hangzó szó. G öngesége a tendenciában van. Az altiszt, a ki föllebbalójára már felemelt pisztolyát nem meri elsütni, hanem ahelyett hirtelen magyarul kezd, hogy miért nem, lehetetlen figura. Pedig, úgy hisszük, ezért csinálódott a darab. De ha máskor a cél szentesíti az eszközöket, ez esetben az eszközök szentesítik a célt. A módért, a hogyan, megbocsátja a közönség, hogy mit csinált az író. Érdekes szindarabot látunk, mely mindvégig lebilincsel. Minek itt tendenciát keresni?

Ami a darab szigoruan vett irodalmi értékét illeti: nem remekmű. Szigoruan vett irodalmi érték alatt pedig az akadémiai szabályokat respektáló művet kell értenünk. De hogy szinpadí sikere óriási, azt elvitatni nem lehet. Oly törvényeséki tárgyalást, mint a harmadik felvonásbeli, mesteribb kézzel nem alkottak meg. Oly érdekes, hogy a néző a legfeszültebb kíváncsisággal várja a bekövetkezőket. E őre sejti, hogy valami meglepő fordulatnak kell bekövetkeznie. És a meglepő fordulatnál konsternálódik. Ebben rejtek Beyerlein ereje. Hatalmas tehetség, éles megfigyelő és nyelvezetét erőteljesen kezeli. Tetőtől talpig modern ember, sutba veti a porlepte szabályokat és csak a Geniusz sugallatát követi. Az ily művész előtt nyitva áll a jövő és méltán megilleti a dicsőség babérkoszorúja.

A vallás- és közoktatásügyi miniszterium néhány évvel ezelőt sommásan rendezte az ópécskai tanítók járandósága ügyét. Ekkor bizonyos pénzbeli fizetésen kívül a mindenkori legidősebb négy ópécskai tanítónak, ezek között aránylagosan felosztva, hatvan hold földet adott haszonélvezetre. Ezek az igen jó minőségű pécskai földek a fizetés járulékát képezik s így ugyanazon jogcímen illetik meg a tanítókat, mint a fizetés. A gör. kel. egyházközösség azonban, mely a tanítók fizetését folyósítja, a földeket ezelőtt négy-öt évvel visszatartotta magának és a saját eszébe bérbe adta.

A megrövidített tanítók eleinte az egyházközösgtől követelték a földeket, de mikor aztán látták, hogy az sem jó szóra, sem fenyegetésre a földeket ki nem adja, panaszszal fordultak az egyházmegyei hatóságokhoz.

Először az aradi gör. kel. szentszék foglalkozott az ügygel, de az az egyházközösgnek adott igazat. Innen a nagyszombati gör. kel. metropolitához folyamodtak, ahol azonban szintén elutasították kérelmüket. A tanítók ekkor, a mikor már két-három esztendő a sok panaszszal eredménytelenül elmúlt, a közigazgatási hatóságokhoz fordultak.

A vármegyei közigazgatási bizottsága az ügygel több ízben foglalkozott, de mindannyiszor pótlás végett visszadta a tanfelügyelőiségnek, mert a tanítók jogigényét igazoló adatok nem voltak kellőleg összegyűjtve.

Ma délelőtt azután ismét szóba került ez az ügy. Varjassy Árpád kir. tanácsos, tanfelügyelő adta elő az ügy előzményeit és a tényállást.

A közigazgatási bizottság hosszabb vita után megállapította a maga illetékességét, mert a tanítói fizetés és járulékok körül előforduló vitás kérdések elbírálása közigazgatási utra tartozik.

Ezután a közigazgatási bizottság határozatként kimondta, hogy a földek a négy pécskai tanítót illetik meg, azon a címen, hogy azt a kormánytól fizetésük kiegészítéséül kapták meg annak idején. Kötelezte a bizottság az egyházközösgöt, hogy a földeket bocsássa vissza a tanítók haszonélvezetébe. Arra a négy évi bérre vonatkozólag, melyet az egyházközösg jogtalanul élvezett a tanítók kárára, a bizottság nem határozott, hanem nyílt kérdésnek hagyta, melynek eldöntése a bíróság hatáskörébe tartozik.

A tanítók most valószínűleg kártérítés iránti keresetet fognak indítani az egyházközösg ellen.

SPORT.

Az aradi országos tornaünnep.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 7.

A pünkösdkor Aradon tartandó hetedik szövetségi országos tornaünnepélyt rendező bizottságok névsorának közlését folytatólag ismertetjük.

Végrehajtó bizottság. Elnök: Urbán Iván, alelnök: Steinitzer Pál dr., titkár: Nagy Sándor. A bizottság tagjai: Alt János, Ange István dr., Bánffy József dr., Bográn Károly, Boros Dóra, Czédy Károly dr., Dálnoki Nagy Lajos dr., Darányi János, Fényes Iván dr., Gaál Dezső, Hehs Vilmos, Herzel Bernát, Heinrich Sándor, Jancsovics Ferenc, Kabdebó János dr., Kell Lajos, Kovács Jakab, Kovács Vince, Kőmives József, Laczay István, Lamzer János, Matusik Márton, Nachtschel Odön, ifj. Neuman Adolf, Neuman Samu, Nagy Károly, Palotay Antal, Peterffy Antal, Petrisyn Gyula, Posgay Lajos dr., Reiniger Samu, Reisinger Ferenc dr., Schusztar Henrik dr., Schmidt János dr., Simó Károly dr., Sáriot Domokos, Sorbán János, Steiner József, Sugár Jenő dr., Sándor Arthur, Szántó Gyula, Szántó Mihály,

Szathmáry János, Szegő Hugó dr., Szél Ernő, Szilárd Győző, Tüdös Béla, Tiszti Lajos, Varjassy Lajos, Visi Ferenc, Virágh Lajos, Weisz Izidor, Ziffer Sándor.

Fogadó és elszállásoló bizottság. Elnök: Kovács Vince, jegyzők: Bánffy József dr., Gaál Dezső. Bizottsági tagok: Ange István dr., Avarfy Géza, Avarfy Ferenc, Bedő Árpád dr., Gauthart István, Heitz Nándor dr., Horváth Frigyes, Kiss Ferenc, Nádray Aurél, Neidenbach Odön, Sófalvy György, Szeredy Gyula, Petrisyn Gyula, Visi Ferenc.

+ A „Rajta” evezős egyesület. Az aradi tornaegyesület Rajta evezős alosztálya holnap, azaz pénteken délután egy órakor és este öt órakor megkezdí hivatalos működését. Az egyesület ezután is felkéri azon tagjait, akik az evezésben részt akarnak venni, hogy jelenjenek meg a két kitűzött időpont közül abban az órában, amikor érkezésük van.

Rémület az orosz hadseregben.

(A Kelet-Ázsián háború.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 7.

A cár birodalmában nagy a levertség, mert a rengeteg haderő, amely keleti Ázsiában harcol, nem képes végezni a japánokkal. A kormány hiába bocsát ki mindenféle nagy hangú jelentést óriási diadalokról, a nép tisztában van azzal, hogy a hivatalos hang, amely mindig hazudik, most még nagyobb hazugságokkal vendégeli a közhangulatot.

Legnagyobb levertség Moszkvában mutatkozik. Utcán, társaságban, mindenütt láthatni azt a nagy szomorúságot, amely nem titkolja el a közyeket sem. E szomorúság mögött pedig egyre hatalmasabban terjed a forradalmi eszméket szító elégtelenség. A cár országában mindenkor visszhangra talált a nihilizmus helyiely közzel megnyilatkozó eszméje s a véres rém, amelylyel a cárok álmatlan éjszakákon álmodnak, a mostani napokban félelmetes arányokban van a falra festve. A cári titkos rendőrség óriási munkát végez és még több pénzt tékozol, csak hogy megismerje a homályban működő elienségeket. De hasztalan kutat, tudja jól a besugások révén, hogy valami erjed a muszka talajban, hanem összeesküvéket nem képes fölfedezni.

Csodálatos, eddig nem tapasztalt összetartás van a népben mostanában. Ebben mindig akad áruló, most azonban egy sem. Csak néha hallatszik egy-egy titkos hang, amely sejteti azt a készülődő valamit, de a hang eredete homályban marad. Az uri osztály azonban tüntetőleg lelkesedést mutat a cár iránt. Ebben a lelkesedésben is megérzik azonban a részvét és — bizalmatlanság. Hogy mi történik a távol Keleten, azt senki sem tudja. Annyit azonban sajtenek, hogy ott sok vér folyik s még több életre lesz szükség, de az orosz hadsereg nem fog győzni.

A lenézett, törpe japán kezd misztikus nagysággá nőni az oroszok szemében s ami a legsúlyosabb baj, az orosz katona fél már a leggyőzhetetlen ellenségtől. Csodás hírek keringenek a japánok ravaszságáról és ügyességéről s a hadba induló katona úgy megy oda, min ha a biztos halálba indulna. Szó, ami szó, az orosz hadseregben kiűtött a legveszedelmesebb nyavalya: a rémület. Ezzel a fegyverrel szemben a legnagyobb hadvezérek sem képesek megküzdeni. Mondják, hogy a cár napról-napra szomorubban fogadja a jelentéseket és a cárné egész nap imádkozik.

A harcterréről ma a következő táviratok érkeztek:

London, április 7. Tokióból az a hír érkezik ide, hogy Togo admirálisnak a múlt

éjjel sikerült két kereskedelmi gőzöst Fort-Arthur előtt elsüllyeszteni. Így a kikötő most teljesen el van zárva.

Pétervár, április 7. A japán torpedónaszádok február 8-án törtéat Port-Arthur kikötője ellen való támadásának visszaveréséért és a február 9-iki küzdelemben való magatartásukért Starck altábornagy, a csendes-océáni hajóhad volt parancsnoka a Vladimir-rend második osztályát kapta a karddisztingmennyel, Uchtomski herceg ellentengernagy pedig az első osztályú Szaniszló-rendjelet a kardokkal. Reizenstein kapitány a viadivosztoki hajóhad kitűnő vezetéséért a harmadosztályú Vladimir-rendjelet kapta.

Pétervár, április 7. A cár legközelebb a harcra utazik. Előbb Irkutskba megy, a hol bevárja, míg az idő melegebbre fordul s aztán folytatja útját a háború színhelyére.

Tokió, április 7. Szöuli jelentés szerint a japán szállító gőzösek akadálytalanul mennek be Mandzsuriába a Jalu folyó torkolatánál. A csapatok szállítása ágyunaszádok védelme alatt történik.

Károlyi Tibor gróf halála.

(Aradmegyei részvéte.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 7.

Károlyi Tibor gróf halála országos zörgetést a legnagyobb részvétellel találkozik. A család már eddig is rendkívül sok kondoleáló táviratot és levelet kapott. A holttestet holnap viszik Abbáziából Budapestre s délelőtt 9 órakor a család tagjainak kíséretében hozzák az aradmegyei Mácsára, ahol örök pihenőre fogják helyezni. Aradmegyei közigazgatási bizottságának ma délelőtt tartott ülésén Urbán Iván főispán bejelentette Károlyi Tibor grófnak, a megye törvényhatósági bizottsága tagjának elhunytát. A főispán méltatta az elhunyt főrend érdemeit, majd felkérte a bizottság tagjait, hogy a temetésen, mely szombaton délelőtt tizenkét és egy óra között lesz Mácsán, minél számosabban jelenjenek meg.

Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán a maga részéről is bejelentette, hogy a törvényhatósági bizottság küldöttségét ő fogja a temetésre vezetni, egyúttal koszorút helyez az elhunyt ravatalára a következő felirattal: „Aradmegyei törvényhatósága — kegyelele jeléül.”

Az aradi virágkereskedések kirakataiban már több koszorú látható, melyek az elhunyt főúr ravatalára vannak szánva. Diszes kékszalagos koszorút rendelt Takácsy Sándor dr., az aradmegyei szabadelvűpárt elnöke. Az Aradi Versenyegyesület koszorúja ezt a feliratot viseli: „Az Aradi Versenyegyesület — kegyelele jeléül díszelőnkének.”

Az elhunyt gróftól rákbetegség ölte meg. Ez a baj szinte családi betegség a Károlyiaknál. Tibor-nak agyvelő-rákja volt; fivérének: Gyula grófnak pedig nyakrákja, édesatyjoknak: György grófnak pedig nyelvrákja s így az öreg tulajdonképpen éhenhalással múlt ki, amit neki már fiatal korában egyik párisi jósnő megjövendölt. Persze, akkor mind a gróf, mind társai, akikkel közölte a furcsa jövendölés, jóízű kacagtak afőlött; furcsának találták, hogy olyan dúsgazdag emberről, aminő György gróf már akkor is volt, azt jóslják, hogy éhen fog meghalni.

Tibor gróf fiatal korának éveit nagyon elkeserítette ama kínos tudat, hogy pisztolypár-bajban egyik volt ifjúkori jóbarátját megölte, vagyis halálosan megsebesítette. A gyászos eset előzményei, hogy id. Kapcsy Tamás, előkelő pes-

ti ügyvéd, egyik jogtanácsosa és kedvelt jobbere volt György grófnak. A nevezett legidősebb fia: Vilmos (jelenleg a gödöllői járás főszolgabírája) és második fia: Kálmán ugynevezett pajtási viszonyban voltak a három ifjabb Károlyi-fiúval: Gábor, Tibor és Pista grófokkal, noha Gábor és Tibor két osztálylyal jártak Kapczy Kálmán fölött a pesti kegyesrendi-főgimnáziumban. Minő óriási nagy „rangkülönbséget” alkot a főgimnáziumban két osztálynyi „föltesség”, az köztudomású; természetes hát, hogy amikor Károly és Tibor grófok az érettségivizsgálatot letették és kitűnő nevelőjük: tiszteendő Pados János kezei alól kikerültek s az egyetemre jártak, a pajtássági jóviszonynak köztük és a hetedik főgimnáziumi osztályba járó Kapczy Kálmán között lazulnia kellett. 1862. nyarán egyik meleg nap déli órájában Tibor gróf, az akkori Kamermayer-uszodában volt, ahol Kapczy Kálmán is fürdött. Amikor az ifjak felöltöztek, Tibor gróf akinek már terhére volt az, hogy vele, az elsőéves jogással, a csak 7-ik gymn. osztálybeli Kapczy Kálmán még mindig pajtáskodik, valószínűleg inkább meg gondolatlan tréfából, semmint rosszakaratból, az uszoda vizükrére dobta az utóbbinak drága szalmakalapját, miközben állítólag ezt mondta: „Apport Kapczy!” Az így megsértett Kapczy ekkor egykori pajtását tettegessen visszasértette, aminek azután pisztolypárbaj lett a következménye. A párbajból Tibor gróf sértetlenül került ki; ellenben Kapczyt a pisztolygolyó lágyéka táján életveszélyesen megsebesítette. A Kapczy-család akkor a Trattner-Károlyi-házban lakott a gránátos utca felé. Gróf Károlyi György naponként vastag szalmaréteggel vonatta be az utca ama részét, hogy a nehéz sebesültet a kocsiútraj ne izgassa. A boldogtalan ifju több hónapig szakadatlan szinylődés után sebébe belehalt.

Érdekes részlet Tibor gróf politikai életéből az is, hogy 1878-ban, amikor mint Tiszapárti az orosházi kerületben országgyűlési-képviselőjelöltként fellépett, Ócsodón, ahol elvhu függetlenségi párti az egész község, hatalmasan megdobálták őt utcai piszokkal és sárral diadalmas körútjában. Ugyanakkor buktatták meg a debreceni választópolgárok Tibor gróf sógorát: Tisza Kálmán miniszterelnököt bosnyák politikája miatt. Máskor is volt része Tibor grófnak megdobáltatásban, utcai nép által még pedig Budapesten, amikor Tisza Kálmán ellen forrongott a közvélemény és nagy utcai tüntetések voltak. Tibor gróf a muzeumból gyalog igyekezett a Nemzeti Kaszinóba; de az utcán felismerték őt és meghajigálták.

Spanyolországban és Északafrikában Tibor gróf bátyjával, akivel együtt tette le az érettségét, Gábor gróffal utazott. Együtt tartózkodtak Párisban is; de a köztük levő testvéri jó viszony később teljesen fölbomlott, még pedig nem Gábor gróf hibája miatt. Az egymástól elhidegült fivéreket hasztalan igyekezett egymással kibékíteni Tibor gróf áldott emlékü neje, született Degenfeld Emma grófnő, a ki anyagiilag is gondoskodni akart Gábor gróf kis fiáról, Endréről, a ki azonban még gyermek korában halt meg és Párisban talált idegen sírboltban temetkezési helyet.

MULATSÁGOK.

(=) Mulatság Seprősen. A seprői állami iskola helyiségében az ottani szegény tanulók segítségére husvét másnapján jól sikerült műkedvelői előadást rendeztek, mely alkalommal a *Kornevillei harangok* operette került színre. Az előadásban részt vettek: Hász Mariska, Korponai Anna, Mühl Mariska, Kiss Jolán, Zsengellér Tilda, Zevegyi György, Molnár Lajos, Roth Miklós, Lovassy István, Schiffer József és

Gottlieb Sándor. Az előadást tánc követte, melyben a következő hölgyek vettek részt:

Asszonyok: Popovits Kálmáné, Erl Jánosné, Tapfer Jenőné (Csermő), Klein Ignácné (Gurba), Dezsőfy Jánosné (Apáti), Szilágyi V. né (Csermő), Nymancz N. né (Csermő), Hász Jánosné, Surjanski Károlyné, Caba Jánosné, Zsengellér Gergelyné, Hoffmann Mátyásné, Sárosy Kálmáné, Korponai Béláné, Korponai Józsefné, Kamocsay Kálmáné, Kiss Istváné, Vaja Antalné, Zsengellér Dánielné, Kormon Istváné stb.

Leányok: Bolváry Ilonka, Markovics Emília (Egres), Nagy Erzsike (Csermő), Szilágyi Vilma (Csermő), Klein Matildka (Gurba), Roth Rózsika, Hoffmann nővérek, Surjansky Boriska, Pap Anna (Apáti), Petrehel nővérek (Apáti), Nymancz Margitka (Csermő), Szilágyi Böske (Csermő), Popovics k. a. stb.

Lövöldöző joghallgató.

(Aki a családja miatt élni akar.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 7.

Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy ma délután egy fiatal jogász merényletet követett el egyik legnagyobb budapesti gyár prokuristája ellen, mert azt vélte, hogy családja nyomorát az illető okozta. A merénylet szerencsére nem járt súlyosabb következményekkel, de megindító részleteinél fogva általános érdeklődést kelt a merénylő fiatalember iránt. Részletes tudósításunk a következő:

Erhardt Gábor, kinek nagy családja van, hosszú ideig volt hivatalnok a fővárosi Schlick gépgyár részvény-társaságra. Mult hó elsején azonban a kezelése alatt levő könyvekben több szabálytalanságot észleltek és ezért elbocsájtották.

Erhardtnak husz esztendőes jogászfia, József, aki a család legöregebb gyermeke, roppantul szívére vette apja elbocsájtását, annál is inkább, mert az egész család nagy nyomorba került az apa keresetének elapadtával. Apja elbeszélése alapján azt hitte, hogy az elbocsájtás Glaser Gyulának, a Schlick-gyar prokuristájának műve volt és ettől függ az is, hogy atyja visszanyerje állását. A fiu tehát több ízben felment Glaserhez és könyörgött, hogy fogadják vissza édesapját.

Glaser kijelentette, hogy az Erhardt elbocsájtásában neki nincs része, annak Erhardt maga az oka. A fiatalember sirva mondta neki:

— Kenyér nélkül vagyunk, uram! Egész családjunk nyomorog!

Ma délután két óra tájban Erhardt József ismét felment a Glaser Kádár-utcai lakására. Ott azonban nem fogadták. A fiatalember erre a kapu alatt foglalt állást és megvárta, amíg Glaser hivatalába igyekezve kilépett a kapun. Akkor eléje állott, és izgatottan kérdezte:

— Hát nem könyörül rajtunk?

Glaser felelni akart, de mellette még egy szót is szólhatott volna, a fiatalember revolvert rántott és egymásután négy ízben rálőtt a prokuristára. A négy golyó közül egy sem talált, csupán az egyik s az levitte a Glaser kalapját.

A hirtelen összecsendült óriási tömegből néhányan a fiatalemberre vetették magukat és lefegyverezték. Az elősietett rendőr bevitte a kapitánysághoz, ahol a fenti tényállást adta elő. Azt hiszik, hogy a lövések azért nem találtak a közelség dacára sem, mert a fiatalember roppant izgatott volt, s különben sem tudott a revolverrel bánni.

A cár magyar alattvalói.

(Pánszláv térítés Máramarosban. — Egy politikai monstre-pör. — Ha majd a cár megjelenik. — Huszonkét vádlott és százkilenc tanú.)

Arad, április 7.

A pánszlávizmus, amely eddigelé csak északon és délen bomlasztott, az utolsó tíz évben északkeleten, a hazafias ruténség léscékben vetette meg a lábát és megdőbentő, hogy még e helyen is, a melyet joggal tartott mindenki a magyarság tradicionális végvárának, mily gyorsan tudott sikert elérni.

A vallási izgatást használta a hódítás eszköze és a jámbor, műveletlen, hiszékeny, görög katolikus ruténség között könnyen tudott meggyökerezni a lelketlen hazudozásával.

Azt már jelentettük, hogy Máramaros vármegyében egész községek rohamosan térnek át a görög katolikus hitről a görög keletire. Akkor a feltűnő jelenség magyarázatát abban találta, hogy a szegény vagyontalan ruténség a súlyos egyházi adók alól akart menekülni.

Am az áttérések sokkal gyorsabban és járványszerűbben léptek fel, semhogy kikerülheték volna a hazafias és éberül őrködő hatóság figyelmét. Megindult titokban a nyomozás. E nyomozás eredménye szenzációs vádirat volt, a melyet dr. Illés Andor kir. alügyész terjesztett a máramarosszigati törvényszék alapján és a melynek alapján a vádtanács huszonkét vádlottat vád alá helyezett vallás és állam elleni izgatás miatt.

A jelentős vádirat megdőbentő részleteket közöl arról a lelketlen romboló munkáról, amelyet valószínűleg mások megbízásából, izgatók végeztek a ruténség elcsábítására. Elmondja a többi között, hogy egyedül Izán egy év alatt háromszázkilencven család tért át a görög-keleti hitre. Itt egy Pleszka Maxim Vaszily nevű rutén földműves volt a „térítő” feje. Először beszélt a ruténeknek a görögkatolikus vallás terheiről. A nehéz adóról és a pópáról, aki a népet nyuzza. Aztán ékes szavakkal ecsetelte nekik a görögkeleti vallás nagy előnyeit. Hogy csak térjenek át erre a hitre, mert akkor maga a jószágos atyuska, a muszka cár lesz az ő fejük. A cár-atyuska meg fog jelenni hadseregével, elfoglalja ezt a földet, elkergeti a magyar szolgabírákat, jegyzőket, elengedi a szegény rutén nép mindenemű adóját.

Egyszerre imakönyvek jöttek forgalomba, amelyben a mindenható cár atyuska eljöveteleért imádkozik a rutén, sőt forgalomba kerültek egészen különös mappák is, a melyek a jövő nagy pánszláv birodalmának határait rajzolják meg.

A vádirat, amely egyuttal elszomorító memorandum is a hazafias ruténség bomlásáról, most fön van Budapesten az igazságügyminiszternél. A máramaros szigeti vádtanács ugyanis helyszíni tárgyalásra kért engedélyt és a miniszter előreláthatólag helyet is ad e kérelemnek, tekintve, hogy huszonkét vádlott és százkilenc beidézt tanúnak a kihallgatásáról van szó.

A nagyérdékű monstre-pör tárgyalása előreláthatólag e hónap huszadikán lesz Huszton. A vádlottak védőjeül a törvényszék Valkovszky Elek és dr. Klein Artur máramarosi ügyvédekét bizta meg. A főtárgyalás elnöke Várady Gábor törvényszéki bíró lesz. A vizsgálatot Breznay Lajos vizsgálóbíró végezte és nyolc nap alatt be is fejezte.

A pofozkodó grófnő.

(Jelenet egy szerkesztőségben.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 7.

Egy bécsi távirat alapján mi is megemlékezünk arról a szokatlan botrányról, mely a „Neues Wiener Journal“ szerkesztőségében szerdán este végbement. Festetich Pál gróf elvált levele megjelent az említett lap redakciójában s a szerkesztőt heves szóváltás után pofonvágták azért, mert a lapban megírták a grófnő öngyilkossági kísérletét. A N. W. Journal mai kiadása — mint nekünk jelentik — így írja meg a botrány lefolyását:

Tegnap délután 5 órakor megjelent szerkesztőségünkben Festetich grófné egy fiatal lovastiszt társaságában, akit fia gyanánt mutatott be. Egy szerkesztőségi szolga az elfogadó terembe vezette, a hol csakhamar megjelent egyik munkatárs és megkérdezte az uri hölgyet kívánsága felől. A nélkül, hogy a kérdésre válaszolt volna, a grófnő reprodukálhatlan kifejezésekkel támadt az újságíróra és őt igen hevesen sértegette. A megrökönyödött híriapító kijelentette, hogy nem hajlandó tovább tárgyalni s átszólt a felelős szerkesztőhöz, hogy jöjjön át.

A szerkesztőnek hallatlan fogadtatásban volt része.

— Tudja ön, ki vagyok? — kiáltott magából kikelve a hölgy. — En Festetich grófné vagyok, ez pedig itt Fischer hadnagy, első házasságomból származott fiam.

Aztán folytonos szitkozódás közt megbotránkozásának adott kifejezést a fölött, hogy öngyilkossági híret megírták. A szerkesztő udvariasan ajánkozott, hogy hajlandó helyreigazítást tenni közzé.

— Nem azért jöttem ide, — válaszolt öklöbe szorított kézzel a grófnő, — hogy helyreigazítást kérjek. Fűtyülök az önök helyreigazítására! Nekem elégtétel kell!

E közben a tiszt többször a kardjához kapott, olyan mozdulattal, mintha azt ki akarná hüvelyéből rántani.

A szerkesztő — inzultustól tartva — kinyitotta a szoba ajtaját s munkatársai után kiáltott, hogy azok az esetleg történendőknél tanuljanak. A grófnő azonban utána ugrott, az ajtót becsapta s mielőtt a szerkesztő magához térhetett volna ámulatából, a grófnő hirtelen képen vágta. Azután önelégülten így szólt:

— Most már megbosszultam magamat!

A tiszt újból a kardjához kapott. E váratlan attakra a szerkesztő is kiabálni kezdett:

— Grófnő, ön asszony s én védtelenül állok önnel szemben, de tudni fogom, mi lesz a kötelességem.

Erre a grófnő felszakította a szerkesztőség előszobájába vezető ajtót s a tiszt kíséretében nagy kiáltozások közt kiszaladt. A szerkesztőség tagjai és a szolgák is benyomultak oda azzal a szándékkal, hogy a tisztet kilökjék. A grófnő ijedve kiáltott rájuk, hogy ne nyuljanak a fiához és ne csináljanak nyilvános botrányt, mert az ártani fog a fia karrierjének.

Egyik szerkesztőségi tag erre megkérdezte a hadnagyot, hogy miért állt télenül, mikor az előbbeni skandalum történt s miért nem tartotta vissza anyját a pofozkodástól? A tiszt elmondotta, hogy az öngyilkossági kísérletről szóló hír valótlan s ez bősztette fel és hozta magánkívüli állapotba a grófnőt. Mindössze annyi történt, hogy ő és anyja a Reclam-kávéházban szokatlanul bő és erős konyak-estélyt rendeztek, a mely anyjának egy kissé megártott. Hazafele menet a grófnő a Dana-csatornához

tántorgott, hogy megszabaduljon a tengeri, illetve konyak-betegség veszedelmesen jelentkező következményeitől. Mivel anyját a víztől többszöri felszólításra se tudta elhuzni, szölt egy rendőrnek s ennek a segítségével hazavitte. Mindössze ennyi történt. A tiszt nem akart beavatkozni a szerkesztőségben lefolyt botrányba, ezért nem lépett közbe.

Mialatt a hadnagy beszélt, a grófnő újból kitört a veszekedési roham, a mely annyira fokozódott, hogy a szerkesztőség kénytelen volt rendőroket hozatni fel. Mikor a rendőrök bejöttek, a hadnagy idegesen így szólt:

— Jól van, megyünk már!

— Megyünk a rendőrségre Friebeiszhoz — tette hozzá a grófnő. — János jó barátja apámnak, majd csinál az rendet!

Végre eltávoztak a szerkesztőségből, a mely magánlaksértésért, csendháborításért és személyes szabadság megsértéséért feljelentette az ekzaltált grófnőt a rendőrségen.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Péntek: Takarodó, dráma. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Takarodó, dráma. (Páros bérlet.)

* **Kornevillei harangok.** Ma este volt első fellépése a szintársulat két új énekesének: a baritonjának és a tenorjának: Arkossy Vilmosnak és Márton Miklósnak. Arkossyt nem kell bemutatnunk az aradi közönségnek, az ő színpadi képességeiről, jó emlék él itt közöttünk s így legfeljebb csak ezeket ujtánánk föl a dicséretével. Márton Miklós első fellépésével úgy kell foglalkoznunk, amelyik jókora lámpalázban folyt le. Ezt onnan merjük konstatálni, hogy a hangjának erejét legfőképpen a középfekvésekben elsőrangúnak ismertük meg, csak azt nem láttuk, hogy — s ez már a felsőbb regiszterre vonatkozik — használni is tudná. Ha eltaláltuk a mai helyzetét a bemutatkozó tenorista hangjának, akkor igen jó tenoristát kaptunk Márton Miklósban, mert hiszen az említett fogatkozás az éneklésben természetesen csak ma estére szólt. Ha azonban ez a fogatkozás nem a ma esti éneklésben, hanem hangjában van, akkor a magasabb tenor-partikat féljük a kezében. Felhő Rózsi tulzott vonásokkal játszta meg a grófnővé lett szerepeltet, de ez mai szerepében véletlenül illet, mert kellett. Főti Frida szépen énekelt, Polgár pedig szépen játszott. Eanyi jó alakítás mellett az egész előadás is csak jó lehetett. (a.)

* **A Takarodó premiérje.** Oly hatalmas érdeklődés még alig nyilatkozott meg színdarab iránt, mint amilyen a Takarodó bemutató előadása elé néznek. Azonban az is kétségtelen, hogy színház se készült oly nagy ambícióval premiérre, mint a Beyerlein drámájára az aradi színház drámai személyzete Békés Gyula rendezése mellett. De a darabnak nemcsak a szellemi részére, hanem a külsőségekre is nagy gondot fordítanak. Az összes jelmezek házilag készülnek, a legeredetibb stílusban, a legkomolyabb realitással. Az érdekes újdonsággal mai tárcánkban körülményesen foglalkozunk.

* **Szilassy Juliska,** az aradi szintársulat volt naivája, tegnap mutatkozott be Pécsen az Arany emberben. Játékáról egyik ottani lap a következőket írja: Szilassy Juliska Noémit játszotta, mint első pécsi szerepét. Mindig érdeklődéssel nézzük a tehetség bontakozását. A külső kellékekkel megfelelő mérvben rendelkezik új naivánk. Megnyerő, kedves színpadi alak, beszédes szemekkel, behizelgő organummal, sok természetességgel. A bemutatkozás láza kissé elfogultta teate, de képességeiről így is kedvező benyomást tett.

* **Szabó Irma,** a legkiválóbb vidéki színésznők egyike, ki legutóbb az aradi, majd a miskolci színház tagja volt, mint értesülünk, Somogyi Károly nagyváradi társulatahoz szerződött.

A Hadik-huszárok elutazása.

(Búcsúzás a pályaudvaron.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, április 7.

Háboruból menő huszárokat búcsúztatnak úgy, mint a hogy ma a Galiciába elindult aradi huszárokat. Legfőképpen talán egy kissé vigabb volt az elindulás. Mintha nem is arról lenne szó, hogy öt-hat esztendőre elmennek Galiciába az orosz hátér mellé, hanem egy kis nyári gyakorlatra készülnek; olyan jókedvű volt az ezred tisztje, legénye. A civileknek, a kik ez elkészülténél azon sopánkodtak, hogy milyen rossz napok várnak rájuk, azt felelték: Katona dolog...

Az aradi osztálynak fele: az 1. század és a második század egy része délelőtt, Haas Sándor kapitány törzstisztjelölt vezetésével indult el Sadova-Vysnyába. Az elindulásnál nagy közönség volt jelen.

De a búcsúzás igazi része délután az osztály másik felének és az ezredtörzsnek indulásakor folyt le. Oriási közönség töltötte meg a perront, jobbra aradiak, ámbátor voltak sokan a fiaiktól búcsúzó vidéki szülők is.

Két órakor már készen volt az „Einvaggonierung“, a mint a vonatbászállítás katonai módját nevezik. A hosszú katonavonat meg volt rakva lovakkal és katonákkal. Az egyes vagonokon ilyes feliratok voltak: 3. Escadron. 4. Escadron. A vonat közepén voltak a tisztikart vivő személykocsik.

A helyőrségi tisztikar nagy számmal volt jelen a búcsúnál. Ott voltak a 33. gyalogezred részéről Wachsmann ezredes, Dittrich ezredes, Csehovszki és Rossovitz őrnagyok, s a tisztikar több tagja, a lugosi 6. honvédegyezred arad zászlóaljának tisztikara Hadfy alezredes, a kishelyőrségi tüzérezred tisztikara Moys Dezső őrnagy vezetésével, a szegedi 8. honvédegyezred tisztjei Cserépy és Prihradny kapitányok vezetésével (az osztály parancsnoka, Tallán alezredes Szegeden a betegen fekvő ezredparancsnokot helyettesíti, Widrich Hermann dr. főtörzsrvos, Szőke Béla csendőrfőhadnagy és még többek a helyőrség minden részéről.

A város részéről Institoris Kálmán polgármester és Sarlot Domokos főkapitány jelentek meg, hogy az utolsó percben is búcsút vegyenek a husároktól.

Kivonult a perroara a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara, a mely vig ka onanótákat és magyar dalokat játszott a búcsúnál. De nem maradtak el a cigányok se: Albert Péter (illetve most már Almai Péter bandája játszott egyremásra különféle, az alkalomhoz erősen illő nótákat: Megfújták a trombitát... Meg aztán: Ne menj el, maradj itt...

Lázár Frigyes ezredes jókedvűen, kedvesen beszélgetve búcsúzott el a megjelentektől. Nagyon kellemesen érintette, a mikor a polgármester is kijött a búcsúzásra. A mint javában beszélgetett, a nagy tömegeből egyszerre előbukik egy kis fiú hatalmas, nemzetiszínű szalagos csokrot ad át az ezredesnek. Aztán bátran, a hegyesbajuszu katonabácsi szemébe nézve, azt mondja:

— Isten vezérelje a harmadik huszárezredet!

Lázár ezredes a kis fiút megcsókolta, átvette a csokrot s azt odátűzte a kupójának ablakába. Az a virág alighanem elhervad, a mig Grodekbe érnek, de a piros-fehér-zöld szalag ott

is mutatni f. g. ja, hogy Magyarországból jönnek a huszárok.

Mikor az indulás ideje következett, az ezredes végigment az összes kocsik előtt, s mindenütt maga győződött meg arról, hogy mindenben van-e minden. Rendben volt; a huszárok nem is voltak lehangoltak.

A katonazenekar a Savojai Jenő herceg-indulót, a *Prinz Eugen marsot* játszotta, mely a huszárok közös indulója. Készültek az utra.

Az ezredes bucsut vett az ezred azon két tisztjétől, akik Aradon maradnak, a pótkeret-parancsnoksággal: *Herzig* kapitánytól és *Justh* főhadnagytól. Vége hossza nem volt a bucsuzkodásnak. Az egyik tiszt, *Markovics* hadnagy fotografáló masinájával néhány félvételt csinált a bucsuzás érzékeny jeleneteiről s a Perronon megjelent közönségről.

Két óra negyven perckor az ezredkürtös az ezredes utasítására a vonatkocsi lépcsőjéről indulóra fuvott. Mindenki beszállott. Három perccel később a vonatvezető is kommandírozott, éles fütyszó jelezte, hogy itt az utolsó perc.

A katonazene meg a cigánybanda versenyt húzta a *Rákóczi-indulót*, mikor a vonat elindult. A legérdekesebb jelenetek ekkor folytak le. A közönség harsányul éljenezett; az ezredes és a tisztikar többi tagjai a kocsik ablakaiban, szalutálva köszönték meg az ovációt.

A kocsikban volt legénység, a mely ekkorra már a bucsu bor hatását érezte, kedélyesebben bucsuzott. Némelyik szabálszerűen tisztelgett, de a többi az istálló-kocsik ajtajában táncra perdült, mialatt a vonat elindult. Az egyik borosflaskót nyújtott ki s majd hogy le nem döntötte vele a Perronon levő tiszteket. A egyik közhuszár meg, aki nagyon érzékeny hangulatban volt, a kezével intett ki a törzstisztek felé:

— Szervusz!

De aztán volt néhány szomorú arc. Olyik csak mélabusan könyökölt ki, olyik meg sirt, akár egy gyerek. A szerint, hogy melyik kit hagy itten.

Automobil-baleset Aradon.

(Szerencsétlenség a Radnai-úton.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 7.

Ma este hat óra tájban könnyen végzetessé válható balesetet okozott a Radnai úton egy közepes gyorsasággal haladó automobil. Illetve nem is az automobil, hanem az az erős túlkölés, amit a benne levők véghezvittek. Ennek a túlkölésnek négy *glogováci* lakos adta meg az árát, akik alapos sérüléseket szenvedtek, olyanira, hogy *kettőjüket be kellett szállítani a megyei kórházba*. A túlkölés folytán keletkezett balesetről tudósítónk a következőkben számol be:

Ma este a Radnai-úton, a villamtelep előtt gyanútlanul állott *Ortmann Ferenc* *glogováci* lakos a kocsiával, amelyen neje, 16 éves fia, és veje *Stolz Mihály* foglaltak helyet. Hat óra tájban *Pop Vilmos* és *Török Márton* a *Domány József* tulajdonát képező automobilon közepes gyorsasággal haladtak a villamtelep felé és erősen túlköltek, hogy az úton járókat figyelmeztessék.

Az erős túlköléstől és a zakatoló automobiltól az *Ortmann* lovai megvadultak. Noha a gazda fiával a lovak elé állott, azok mégis megbokrosodva félrelépték őket, és elragadták a kocsit. A fiu valahogy az istrángok közé akadt, és a rohanó lovak meglehetősen távolságra magukkal ragadták. A kocsin ülők leugráltak a száguldó szekérről, amely a közlelő fák között teljesen szétzúzódott.

A fiatal *Ortmann* eszméletlenül maradt az úton, míg a többiek súlyos sérüléseket szenvedtek, különösen *Stolz Mihály*, kinek oldaláról az egész bőre lejtött. Az eszméletlen fiu és a véres, jajveszékélő emberek láttára a járókellők azonnal értesítették a rendőrséget a balesetről.

Vidéky Gusztáv ügyeletes rendőrtiszt a közgazgatási bizottság üléséről hívta el *Posgay Lajos* dr. városi főorvost, kivel azonnal kihajtatott a szerencsétlenség színterére. A fiatal *Ortmann* akkorra már magához tért, de még mindig nem tudott felkelni a földről. Mindenki azt hitte, hogy keze-lába összetört a kerekék között, de az orvosi vizsgálat megállapította, hogy csupán súlyos zúzódásokat szenvedett. Nagy nehezen talpraállították, és bevitték egy Radnai-úti házba, ahonnan azután a kórházba szállították.

A megvadult lovak ezalatt a tökéletesen összeroncsolt kocsit magukkal vonszolva, egész a főtérig rohantak, a hol nagy nehezen sikerült megfékezni őket. Kifogták a három lovat a kocsiból, és visszaszolgáltatták őket gazdájuknak.

Szerelmi dráma a fővárosban.

(Gyilkos és öngyilkos jegyző.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 7.

Budapestben ma délután véres szenzáció történt. Egy, a vidékről felment fiatal segédjegyző agyonlőtt egy nőt, aztán önmaga ellen fordította a fegyvert, még pedig biztos kézzel. A golyót halántékába röpítette s holtan bukott össze áldozata mellett.

A gyilkosság és öngyilkosság részleteit tudósítónk a következőkben jelenti:

Hate Béla 25 éves segédjegyző Bars megye egyik községében volt alkalmazva, s innét mintegy hat hét előtt Budapestre utazott. A Dohány utca 16-ik számú házban vett magának lakást, ahol több ízben volt találkozója egy fiatal, csinos nővel.

A segédjegyző ritkán távozott hazulról s állandóan szomorúnak, sőt buskomornak látszott. Csak akkor mu'atkozott rajta némi derű, ha meglátogatta egyetlen vendége, aki hozzá szokott járni: az imént említett fiatal nő. A házbellek meg voltak győződve arról, hogy a hónapos szobácskában, olyankor szerelmi találkozók folynak le.

Ma délután egymást sűrűn követő lövések zaja hallatszott ki az emeleti szobácskából. A házbellek be akartak rohanni, de az ajtó zárva volt s hosszú időbe került, míg azt ki tudták nyitni.

A fiatal nő csaknem az ajtónak dőlve ott feküdt holtan, nem messzire tőle a férfi, szintén holtan. A földön forgópisztoly hevert, a melyből négy golyó hiányzott. A holttesteken talált lövések megmutatták, hogy a jegyző önmagára is, a nőre is két-két lövést tett.

Abból, hogy a női holttest csaknem az ajtónak volt támaszkodva, a szerelmi tragédia színhelyén megjelent rendőrség arra következtet, hogy a nő, megijedve a fegyvertől, menekülni akart s egész az ajtónál érte a golyó, a mely életét kioltotta.

A fiatal ember személyazonosságát minden nehézség nélkül megállapították, a nőé azonban már nehezebben ment. Sőt nem is tudják biztosan kicsoda, csak sejtik.

A gyilkos jegyző zsebelében ugyanis több szerelmes levelet találtak, a melyeken *Szilvassy Lőrika* aláírás olvasható. Mivel a fiatal ember a nővel, a ki ma délután is nála volt, állandóan levelezett, úgy hiszik, hogy a meg-

gyilkolt nő azonos *Szilvassy Lőrival*. Az is valószínűnek látszik, hogy ez a nő leánykori neve, ő maga pedig asszony volt, mert újján elkopott jegygyűrűt találtak.

A két holttestet kiszállították a boncoló intézetbe.

HIREK.

Banket Nagy Sándor dr. tiszteletére.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 7.

A nagylaki kerület nemrég megválasztott országgyűlési képviselőjének, *Nagy Sándor* dr.-nak tiszteletére ma este fényes bankettet rendeztek aradi ismerősei és barátai. *Nagy Sándor* dr., aki Aradon egyike a legnépszerűbb embereknek, megválasztása óta valóságos ünneplésben részesül. A mai estélyen is jelen volt Arad társadalmának színe-java.

Felkészítőtkben természetesen nem volt hiány. Az első pohárköszöntőt *Kristyóry János* kereskedelmi és iparkamarai elnök mondotta, meleg hangú beszédben üdvözölve és éltetve *Nagy Sándort*, aki válaszában az aradi polgárságra üritette poharát. Majd *Barabás Béla* dr. emelkedett szólásra, és *Bakos Odön* dr. éltette, mint a nagylaki kerület egyik vezetőjét, kinek nagy része van a függetlenségi párt fényes diadalában.

Bakos Odön dr. humoros és szellemes beszédben válaszolva *Varjassy Lajos* helyettes polgármestert, mint Arad egyik első polgárát éltette. *Varjassy Lajos* *Barabás Béla* dr.-ra, *Révész Adolf* acsev. főfelügyelő a *Nagy Sándor* nevére, *Steinhardt Mór* dr., *Nagy Sándor* édes anyjára üritette poharát. *Stauber József* *Nagy Sándort*, mint újságíró, *Edvi-Ilés László* és *Tóttósy Géza* pedig ugyancsak *Nagy Sándort* éltették. A felkészítőtk sorát *Radó Károly* dr. zárta be, a társaság tagjait üdvözölve.

A bankett kevéssel éjfél előtt ért véget. Részt vettek rajta a következő urak:

Bakos Odön dr., *Barabás Béla* dr., *Bisztriczky József*, *Edvi Ilés László*, *Gebhart István*, *Kristyóry János*, *Kugler István*, *Lusztig Andor*, *Montag Sándor*, *Polonyi Jenő*, *Radó Károly* dr., *Reicher Károly* dr., *Révész Adolf*, *Révész Mór* dr., *Robitsek Agost* dr., *Steinhardt Mór* dr., *Stauber József*, *Steiner József*, *Vajda Lajos*, *Varjassy Lajos* stb.

— A király Budapestén. Fővárosi tudósítónk telegrafálja: Napokkal ezelőtt megirtuk, hogy a delegációknak májusra tervezett ülészakát valószínűleg el fogják halasztani. Ezt írják ma a budapesti lapok is bécsi értesülések nyomán, bár nem kizárt, hogy a csehek nem gördítenek akadályt a delegátusok választása elé és így az ülészakot májusban mégis csak meg lehet tartani. A király a tervek szerint a delegációk ülészése idejére Budapestre szándékozott jönni. Ez a terv — amint értesülünk — akkor sem változik, ha a delegációk esetleg össze halasztódnának. A királyi palotában máris folynak az előkészületek a király méltó fogadására. A felség a dispoziciók szerint május elején jön magyar fővárosába.

— *Kossuth Ferenc* betegsége. Budapesti tudósítónk telegrafálja, hogy *Kossuth Ferenc*nek, a függetlenségi-párt elnökének állapotában visszaesés állott be. *Kossuth* állapota komoly aggodalomra ad okot.

— Összeköttetés Arad és Hunyad megye közt. *Dévaról* írják: A város dísztermében *Konts Domokos* polgármester elnöklése alatt népes értekezletet tartottak a *brád dévai vasútvonal* kiépítése ügyében. Az értekezleten az enged-

ményes, Kovardányi János körösbányai főmérnök ismertette a létesítendő vasut terveit, költségeit és a hozzájárulási tervezetet. A tárgyhöz hozzászóltak *Beke Ferenc* nagybirtokos, *Hosszu Sándor dr.*, *Leitner Mihály dr.*, *Apáthy Arpád dr.* főügyész és *Szöllösy Lajos* bankigazgató, kik mindnyájan hangoztatták ezen vállalat kereskedelmi, közgazdasági és kulturális fontosságát. Hosszabb eszmecsere után egyhangulag elhatározta az értekezlet, hogy a létesítendő vasut kiépítését minden lehető eszközzel és hozzájárulással elő fogja mozdítani. Legközelebb az érdekeltség alakuló közgyűlése is meg fog tartatni.

— **Bizottsági ülések a városházán.** A közlegelő városi közgyűlés tárgysorozatának előkészítésére gyors egymásutánban tartanak ülést a város bizottságai. Pénteken délután három órakor a közérdekesügyi, szombaton délután fél négykor pedig a pénzügyi bizottság fog ülést tartani. Mindkét ülésnek a *hegyaljai motoros* ügyének előkészítése lesz a tárgya.

— **Szanatórium-ünnepek Aradon.** A József főherceg szanatórium egyesület nagyszabású ünnepegy megrendezését tervezi. Az estélyt Aradon rendezik; valószínűleg a színházban fog lefolytani, az aradi színház elnöke tagjainak és fővatosi szereplőknek közreműködésével. A mozgalom élén *Lukács György* békési főispán és titkára, *Werner László* fővárosi szerkesztő állanak. Aradon *Urbán Ivánné* urnő és *Institoris Kálmán* polgármester vezetik a mozgalmat, és a helyi rendezőbizottság részére szombaton délután öt órakor ülést rendeznek a városháza kis tanácstermében. E gyűlésen részt fog venni *Lukács főispán* és *Werner László* is.

— **Mozgósítási hír.** E címen a *B. H.* mai számában a következő sorokat teszi közzé: Megbízható forrásból arról értesülünk, hogy a bécsi hadügyminisztériumban tegnapelőtt egy ezredes elnöklésével tanácskozás volt, a melyen a magyar-osztrák monarchia valamennyi vasuti üzletvezetőségének képviselői résztvettek. Az értekezlet arról tanácskozott, hogy *mozgósítás esetén* miként szálítják majd a katonákat, ágyukat és élelmiszert Macedóniába. Ez nem volt a rendes évi tanácskozás, hanem *rendkívüli*.

— **Külgyminiszterek találkozója.** *Abbáziából* táviratozzák: *Tittomi* olasz külgyminiszter holnap, a hó 8-án ideérkezik *Goluchowszky* gróf osztrák-magyar külgyminiszter látogatására, a *politikai tanácskozásban* vesz részt. A találkozó után *Goluchowszky* *Budapestre* utazik és 9-én részt vesz a közös költségvetés felett tartandó közös miniszteri tanácskozásban. Ezzel szemben a *prágai Narodny Listi* azt jelelti, hogy a közös minisztertanácskozások nem Budapesten, hanem *Bécsben* lesznek és arra vasárnap *Tisea* István grófminisztereink, *Lukács László* és *Nyíry Sándor* miniszterek is felutaznak.

— **Merénylet a spanyol király ellen?** *Barcelonából* táviratozzák: Midőn *Alfons* király ma az itteni munkáskiallítást elhagyta, egy *petárda felrobbant*. Két ember súlyosan megsebesült. Egy *anarkistát* letartóztattak. A király környezetében nagy ijedelmet keltett a robbanás.

— **Persia tisztékét kér.** *Bécsből* táviratozzák: A persa kormány megkeresést intézett a közös hadügyminisztériumhoz, hogy a persa hadsereg részére adjon oktató tisztet. A minisztérium nem teljesíti a kérést, azzal az indoklással, hogy ez idő szerint az osztrák-magyar hadsereg *egyetlen tisztet sem nélkülözhet*.

— **Házasság.** *Meistrovich* Terka kisasszonyt Aradon eljegyezte *Ferray I. Sándor*, az Osztrák-Magyar Bank tisztviselője Szegeden.

— **Baleset az alagi löversenyen.** Budapestről táviratozza tudósítónk: Az alagi versenypályán ma baleset történt. Az akadály ugratásánál *Beniskó Ottó* főhadnagy lebukott a lováról és súlyos sérüléseket szenvedett. Beszállították a vörös kereszt kórházba.

— **Egy főherceg balesete.** *Berlinből* táviratozzák: *Frigyes Lipót* porosz herceg a karlsruhti löversenyterrről Berlinbe visszatérve automobilon súlyos baleset érte. Az automobil beleütközött egy teherkocsiba. Az automobil felborult. A herceg a lábán súlyosan megsebesült. Az adjutánsnak nem történt semmi baja. *Vilmos* császárt értesítették a balesetről.

— **Nagy tűz Szemlakon.** Mint lapzártakor értesülünk, a *Róth* Henrik tulajdonát képező nagy gőzmalom Szemlakon leégett. A malom biztosítva volt.

— **Új titkos tanácsosok.** *Bécsből* táviratozzák: Ó felsége ma eskütette fel báró *Walterskirchen* *Latscher* lovassági tábornokot és lovag *Plensner* tábornokot, továbbá lovag *Cibulka* altábornokot titkos tanácsosi működésükben. A szertartáson gróf *Goluchowszki* helyett *Burián* közös pénzügyminiszter és *Abensperg Traun* főkamarszmester intervénáltak.

— **Kohn dr. birtokot vesz.** *Olmützből* táviratozzák: *Kohn* Tivadár dr., ma volt olmützi érsek, egy bizalmi emberét elküldötte Felső-Ausztriába, hogy ott birtokot vásároljon.

— **A Demeter utca bajai.** Az aradi Demeter utcában a lakóházak előtt árkok húzódnak el, amelyekben a meggyülemlett víz folytonos büzt áraszt és betegségekkel fenyegeti az utca lakóit. Ezen állapot megszüntetésére *Kerekes* Lajos és társai ma kérvényt adtak be a város tanácsához, melyben kéri, hogy az árkokat tömésse be a város.

— **A megfenyegetett házibarát.** Klasszikus ügyet tárgyalt ma a budapesti büntető járásbírósg. A panaszos *Kovácsik* Gergely életveszélyes fenyegetés miatt kérte megbüntetni *Zauernik* Gyula pal lért a következő előzmények alapján: *Kovácsik* és *Zauernik* évek hosszú során át a legjobb baráti viszonyban voltak. *Kovácsik*, aki agglégény, gyakran eljárt a pallérhoz, és erősen udvarolt a barátja csinos feleségének. A férj, az ártatlan természetű udvarlást nyugodtan tűrte, mikor azonban rájött, hogy a feleségének benső viszonya van a jóbaráttal, különvált a feleségétől, másnap déiben pedig magához kérte *Kovácsikot* és két tanu jelenlétében felszólította, hogy írja alá a következő nyilatkozatot:

En *Kovácsik* Gergely kijelentem, hogy *Zauernik* Gyula pallér feleségével szerelmi viszonyt folytattam és az asszony több ízben megszegte a hitvesi hűséget.

Megjegyezte *Zauernik*, hogy erre a nyilatkozatra neki azért van szüksége, mert feltétlenül el akar válni az asszonytól és a nyilatkozatot a válópörben döntő bizonyítéknak fogja felhasználni. Figyelmeztette végül *Kovácsikot*, hogy abban az esetben, ha a nyilatkozatot nem írja alá, kíméletlenül agyonlövi, mint egy veszett kutyát. *Kovácsik* 24 órai gondolkodási időt kért s ezt meg is kapta. *Zauerniktől* egyenesen egy ügyvédhez rohant, akinek tanácsára aztán a rendőrség közbelépését vette igénybe; a büntetőjárásbírósnál pedig életveszélyes fenyegetés miatt tett följelentést *Zauernik* ellen. A büntetőjárásbírósg a beismerésben levő vádlottat az enyhítő körülmények figyelembevételével husz korona pénzbüntetésre ítélte. *Zauernik* az ítélet ellen föllebesztést jelentett be.

— **Artézi kut Aradszentmártonban.** *Aradszentmárton* község elhatározta, hogy a piactéren artézi kutat furat. Ezen határozat alapján az előjáróság pályázatot hirdet a kut munkáira azon megjegyzéssel, hogy a kut olyképp lenne létesítendő, hogy az 24 óránként 1200—1800 hektoliter vizet szolgáltatson.

— **Sztrájk Békés-Gyulán.** *Szabados* József gyulai építési vállalkozó kőműves- és ács munkásai, mintegy *h. romszócan*, kedden az összes építkezéseknél beszűkítették a munkát. A sztrájkra az adott okot, hogy két dologkerülő főcinkost, mivel ezek a többi munkásokat folyton bujtogatták s a vállalkozónak fenyegető levelet írogattak, elbocsájtották a munkából. A többi munkás erre kijelentette a vállalkozónak, ha az elesapott vezéreket vissza nem fogadja, kimondják a sztrájkot. A vállalkozó azonban nem hajlandó továbbra is fizetett bujtogatókat munkásai között alkalmazni, nem teljesítette kérélmüket. Remélhető azonban, hogy a gyulai ács és kőműves segédek józanabb része belátja, hogy egy-két hasznavehetetlen munkás elbocsájtása nem lehet elég ok a sztrájkra; annál is inkább, mert a legutóbbi bórharc alkalmával oly bérjavítást értek el, amintőt a többi vidéki városok kőműves és ács munkásai majd csak évek múltán fognak elérni.

— **Lelkészválasztások.** A tivadari ev. ref. egyház *Kálmán* Béla *csermői* lelkész; a girálti ág. hitv. ev. egyház pedig *Orinkóczy* János orosházi s. lelkész választotta meg lelkészének.

— **Körözött ügyvéd.** A temesvári királyi törvényszék *Schwarz* Lajos dr. volt temesvári ügyvéd országszerte való köröztetését rendelte el. *Schwarz* Lajos dr. két évvel ezelőtt több temesvári pénzügyi kárára nagyobb összegű váltókat hamisított és a büntetése elől megszökött.

— **Magyar név.** *Jurasovits* Adolf, Arad-ésanádi vasuti hivatalnok, aradi lakos, valamint kiskori gyermekei: *István*, *Ede* és *Katalin* család nevének „*Jurányi*”-ra és *Okbert* (Akbert) illetőleg *Albert* Péter aradi illetőségű ugyanottani lakos, zenész, valamint kiskori gyermekei: *Mátyás*, *Agoston* és *Karolina* család nevének „*Almai*”-ként átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Robbanás egy gyógyszerárban.** *Budapesti* tudósítónk jelenti, hogy ma délután az *Andrássy* utca levő *Vörös Kereszt* gyógyszerár laboratóriumában vegyi szerek keverése közben robbanás történt. Négy ember megsebesült, köztük egy asszony életveszélyesen. A robbanásra óriási embertömeg verődött össze a gyógyszerár előtt, úgy, hogy egész szakasz rendőrségnek kellett kivonulni a tömeg szétoszlatására.

— **Sikkasztó gyakornok.** *Budapestről* jelentik: *Braun* Sándor irodagyakornok meglopota a gazdát. Két éve volt a *Loosy*, *Hugmayer* és társas cég fakeskedésében alkalmazva. Mind- eddig kifogástalanul viselte magát, még csak panaszra sem adott soha okot és ennek tulajdonítható, hogy tegnap először nagyobb összegű pénzt is bíztak rá. Elküldték a főpostára, hogy egy 10.600 koronát tartalmazó pénzeslevelet följadjon. Utközben kivette a borítékból a pénzt és ugyanannyi bankónagyságu papírlapot tett bele, ahány bankjegy benne volt. Aztán ismét leragasztotta a magával hozott pecsétviaszszal és nyomóval lepecsételte, feladta és megszökött. A tizenkilenc éves gyermeket, akinek életében először volt ekkora összeg a kezében, valószínűleg megzavarta a sok pénz és ez okozta azt, hogy ilyen fiatalon a bűn útjára tévedt. A sikkasztó gyakornok ellen elfogatási parancsot adtak ki, a cég pedig kézzrekerítőjének a nála találandó pénz tíz százalékát adja jutalomképpen. *Braun* Sándor magas, sovány, szőkehajú, kék szemű fiú, pelyhedű bajuszt és kis oldalzakált visel.

— **Király a király ellen.** *Szegedről* táviratozzák nekünk, *Tascher* József vizsgálóbíró az *Endrényi* Lajos-féle nyomdácson ma házkutatást tartott s lefoglalta *Király* Péter debreceni ügyvédnek *Vészkiallítások* című röpiratát osztály elleni izgatás és királlysértés miatt.

— **Kiutasított szociálisták izgatói.** *Temesvárról* jelentik, hogy a politikai hatóságok husvét hétfőjén elfogták *Penta* Pál ismert előző szociálista agitátort, egykori korcsmárest, a ki egy

izben, mint az oláh szocialisták lapjának, a *Votul Poporului* nak szerkesztője is szerepelt. Ponta ugyanis Murány községben a hatóság tilalma ellenére néppyűlést tartott s azon dühösen igazgatót a fenálló rend ellen. Mivel rendes foglalkozást kimutatni nem tudott, eltiloncolták illetőségi községbe, Székra.

— Az aradi és széles körben a vidéki közönség is már régóta nagyban keresi fel és teljes bizalommal viseltetik *Porter* Vilmos fővárosi mintára berendezett nagy áruházra iránt. Idegen nem mulaszthatja el megtekinteni, ezt a nevezetességet, mely nagyszerű berendezésével fogva kiváló előnyöket rejt magában a vevőközönségére nézve. A nagy áruházban minden elgondolható cikk kapható, alkalmi tárgyak, ajándékok és játékszerekre nézve pedig egyszerű módon van külön osztályában berendezve. Különösen említést érdemel a du-an felszerelt férfi és női cipőraktár, valamint minden elképzelhető férfi és női divat cikk, úgy hogy ezen áruház határozottan mint elsőrangú bevásárlási hely van Aradon elismerve. Minden 10 koronás bevásárlás után ingyen fényképnagyítás életnagyságban.

— Állásokat nyerni legbiztosabban csakis az „Országos Általános Pályázati Hírlap” utján lehet, a mely az állástadókkal való közvetlen összeköttetése folytán leggyorsabban ad hírt, az összes beírt állásokról. Az állástadók is nagyjából e lap utján töltik be a megüresedett állásokat. Minden számban száma: állami, közigazgatási magán-tisztviselői, gazdasági, hivatalosokai, pénzügyi, kereskedelmi, könyve ői, üzletvezetői, orvosi stb. állás van a feltételek és teljes címei kiírásával. Ingyen melléklete a „Jegysek és Házasulandók Lapja”, melynek segítségével házassági célból könnyen, gyorsan ismerkedni lehet. Előfizetés egy negyed évre 4 korona, egyes szám 40 fillér, mely bélyegben is küldhető. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körút 18. Képviselők fiókiadóhivatalok vezetésére, minden nagyobb vidéki városban keresztetnek. 321

— Házassági célból ismerkedni legbiztosabban lehet „Házasulandók Lapja” utján: ma, mikor a társas érintkezés, ismerkedés annyira meg van nehezítve, legcélszerűbb egy ilyen lap utján ismeretséget szerezni, mely házassulandók között az egész országban és külföldön is elterjedt. Számos házassági ajánlatot férfiakról, különböző hozományú néktől tartalmaz. Száma 40 fillérért küldetik az „Országos Általános Pályázati Hírlap”-pal együtt, mely utóbbi tartalmazza az országban megüresedett összes állásokat, pályázatokat. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körút 18. 326

— Parketta tükörfényes lesz Vojtek és Weisz-féle parkett viasz használatától 1 doboz 1 korona. 44

—x— **Pármal ibolya-szappan.** E név alatt pár év óta egy kitűnő mosdószappan van forgalomban. Ki ne szeretné az ibolya illatot? S ha e kedves, gyöngéd illattal el ázott szappanról még azt tudjuk, hogy az arcórt finomítja, üdíti, ugyannyira, hogy még a legérzékenyebb arcórtűk is nagy eredménnyel használják s ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségben ilyen árért külföldi szappant nem is lehet kapni, akkor méltán várhatjuk, hogy a közönség nem szánalmas pártolás céljából, hanem saját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. 1 drb. 80 fillér, 3 darab 2 korona 20 fillér. Készíti Szabó Béla pipereszappangyáros, Miskolc. Kapható Aradon, Vojtek és Weisz gyógyáru kereskedésében és Maresch Gyula üzletében. 611

Agyonvert malom-igazgató.

(A szalontai rablógyilkosság.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 7.

Nagyszalontán, mint már röviden említettük, rémes gyilkosság történt, amely rendkívüli izgalomban tartja a véres szenzációktól jó régen elszokott lakosságot. Emberi voltukból kivetkezett gyilkosok bestiális kegyetlenséggel ölték meg és fosztották ki Nagyszalontán egyik legelőkelőbb polgárát, akinek tragikus végzetéről az egész környék népe nagy megdöbbenéssel értesült és sergestül tudult a városba, hogy a rémtett részleteiről hírt vegyen.

A rablógyilkosság áldozata *Bogár Gyula*, a nagyszalontai gazdák gőzmalmának igazgatója.

A 67 éves öreg ur, aki magános elzárkózottságban élő agglégény volt, szokása szerint korán pihenőre tért tegnap este. Lakása a malomban volt. Két szoba, ajtóval az utcára, egy előszoba, szögleteiben teli lisztes és korpás zsákok. Az igazgató még az este is olvasgatott, de szobájában hamar kialudt a világ. A malombeli munkások, akik humanizmusáért rajongásig szerették az öreg urat, lábujjhegyen jártak az ablak alatt.

Ma hajnalban, mikor az őrlés megkezdődött, a malomban gyanusan tűnt föl, hogy a mindig pontos igazgató nem mutatkozott. Az emberek rosszat sejtettek s Nagy Sándor vámolót beküldtek Bogár lakására, nézze meg, mi az oka az igazgató késésének. A munkás pedig kisvártatva magából kiketten rohant vissza a malomba:

— Szent Isten, siessenek!

— Mi történt?

A vámoló minden izében remegett, s torkát a nagy megrémülés ereje fojtogatta:

— Csupa vér... megbait...

Az emberek berontottak az igazgató hálószobájába, ahova a függönyön keresztül bederengett a hajnal. Az öreg ur az udvar felé eső ablak tövében az ágy előtt feküdt tapadó vértótesában összezuzott fejjel, a testén véres paplana. Az arcát hatalmas, tálongó seb torzította el, fejéből még szivárgott a vér.

A munkások rögtön értesítették a szörnyű eseményről a esendőrséget, a hatóságot és a malomigazgatóság tagjait. A véres eset helyén hamarosan megjelent *Buday Antal* vizsgálóbíró *Sarkadi Dániel* dr. járásorvossal, s megkezdte a vizsgálatot, amelynek adataiból minden kétséget kizáróan megállapította, hogy *rablógyilkosság történt*. Az áldozat ágya megvetve, egyik párna csupa vér, a lepedőn pedig egy rövid nyeiű fejsze tisztán kivehető véres lenyomata. A frissen surolt padlón egy nagyobb s egy kisebb cipő nyom. A halott arccal az ablak felé fordulva feküdt a padlón megaludt vérben, bal arca, feje kegyetlen sebekből borítva, az orrán roppant fejszececsapás nyoma, a nyakán hatalmas szurt sebek.

Mindebből azt következteli a vizsgálat, hogy a kegyetlen gyilkosok áldozatukat alvóközben lepték meg, s ágyában fejszével verték agyon, azután hurcolták végig a szobában. A padlón lelt lábnyomokból azt sejtik, hogy a gyilkos férfi és egy nő lehetett.

A gyilkosok minden bizonyosság szerint még este lopóztak a malomba, ahol a viszonyokat teljesen ismerték. Este az előszobában levő zsákok mellé rejtőztek, s a nyitott ajtón át könnyű volt az alvó aggastyánt megtámadniok.

A gyilkosok, miután végeztek áldozatukkal, előkeresték a Wertheim-szekrény kulcsait s felnyitották a hatalmas vasládát, melyben a malom minden pénzkészletét szokták tartani. A szekrényt, amelyben mintegy 710 koronán kívül értékpapírok voltak, *kifosztották*. Az elrabolt összeg nagyságát a könyvek átvizsgálása után fogják megállapíthatni, bár ez a summa nem lehet jelentékeny, mivel a malomnak április elsején és ötödikén nagyobb összegű törlesztései voltak.

A véres esetről értesítették a nagyváradi kir. ügyészséget, mire a gyilkosság helyére kituzott *Vámos Mihály* kir. alügyész, *Fisch Áron* dr. törvényszéki orvos és *Nissalovszky* Endre vizsgálóbíró. A vizsgálat megállapította, hogy a gyilkosság hajnali 3 és 4 óra között történt s a rémtettet vagy három ember háborítatlanul követte el. A halottat felboncolták s az orvos konstatálta, hogy a halált a fejre mért 16 centiméter hosszú s az agyvelőig hatoló baltacsa-

pás idézte elő. A fején még öt seb van, a bal-karon késszurás, ami megerősíteni látszik azt a föltevést, hogy a szerencsétlen áldozat birkózott támadóival.

Bogár Gyula holttestét holnap beszik ravalatra a malomban, ahonnan nagy díszszel fogják eltemetni.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Az államtitkár mandátuma. A kir. kuria első választási tanácsa *Paiss Andor* elnöklete alatt ma folytatta a *Serényi Béla* gróf államtitkár dédesi mandátuma ellen beadott petíció tárgyalását. Ma *Ragáyi Lajos* védő terjesztette elő az ellenbizonyítékot, amelyekre *Erőss Samu* dr., a kérvényező meghatalmazottja nyomban válaszolt. Azután a repikák következtek. Határozatot ma sem hozott a kuria.

§ A kadarkuti nábob ügye. A kir. kuria első büntető tanácsa ma folytatta a *Nagy Ákos* kadarkuti nábob végrendelet hamisítási perének és az ebből kifolyó hamis tanuzási és az arra való rábírási miatti semmiségi tárgyalást. Ma *Baumgarten* Izidor dr. koronaügyész helyettes folytatta semmiségi panaszának indokolását. A vád képviselője kérte, hogy *Nagy Ákos* a hamis tanuzásra való rábírási, *Póré János* pedig a hamis tanuskodás büntetésében mardassék ki hűnősnek. Utána *Polónyi Géza*, *Nagy Ákos* védője igyekezett cáfolni az ügyészség vádját.

§ Rablógyilkosság Végegyházán. Nagy bünnel vádolva a holt ma egy fiatal legény a szegedi büntető törvényszék előtt. *Czudt Károly* 22 éves földműves-ágyényt szándékos emberöléssel, annak kísérletével és rablással vádolták. Még a múlt év november havában történt, hogy *Végegyháza* községben *Czudt Károly* agyonverte *Cziper Jánost*, a feleségét pedig felboltra püfölte; azután betörte a házuk ablakát, fölkuatott a szobában mindent s egy ezüstórát meg néhány irást magával vitt. Az elvetemült fiut elfogták és a vizsgálóbíró előtt tett vallomásától kitűnik, hogy véres munkáját előre megfontolta, mert tudta, hogy *Cziper* pár évig Amerikában tartózkodott és onnét hatszáz koronát hozott haza. Ezt a pénzt akarta elrabolni, de póru jár, mert a meggyilkolt ember házában egy krajcárt se talált. Ezzel a szörnyű bünnel lelkében került ma az esküdtek elé a csupaszarcu fiu, aki töredelmesen bevallotta a gyilkosság előzményeit és annak részleteit. Tizenkét esztendei fegyházra ítélték el.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 7.

Delitőzsde. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv korlátozott. Bányadt irányzat mellett 20,000 métermázsa került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonanemek bányadtak. Időjárás szép.

Estitőzsde. Berlin ¼ magasabb, Páris 10 olcsóbb.

Zárulat 12 órakor:

Buza áprilisra	7.98—7.99
Buza májusra	8.04—8.05
Buza októberre	7.93—7.94
Rozs áprilisra	6.28—6.29
Rozs októberre	6.47—6.48
Zab áprilisra	5.23—5.24
Zab októberre	5.50—5.51
Tengeri májusra	5.12—5.13
Tengeri júliusra	5.23—5.25
Repce augusztusra	11.—11.10

Zárulat 5 órakor:

Buza áprilisra	8.—8.01
Buza májusra	8.06—8.07
Buza októberre	7.95—7.96
Rozs áprilisra	6.35—6.36
Rozs októberre	6.52—6.53
Zab áprilisra	5.28—5.29
Zab októberre	5.52—5.53
Tengeri májusra	5.14—5.15
Tengeri júliusra	5.23—5.25
Repce augusztusra	11.—11.10

Zárulat 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	637.—
Magyar hitelrészvény	757.—
Leszámitolóbank részvény	455.—
Rima-Murányi vasmű részvény	488.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	633.75
Közuti vasút	572.—
Városi villamos vasút részvény	324.—

S z e s z ü z l e t.

— Április 7. —

Mai jegyzéseink: Kész árú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szársított moslék 12:80—13— korona mmászánsként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Április 7. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 114—116 fillérig; öreg közep páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 121—122 fillérig; fiatal közep páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban 121—122 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 120—121 fillérig.
Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban 119—120 fillérig; közep páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban 116—118 fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 114—115 fillérig.
Sertéselészám: Április 4. napján volt készlet 24,945 darab, április 5. napján főlhajtatott 592 darab, április 5. napján elszállított 491 darab, április 6. napján maradt készlet 25,046 darab.
A hírtől szerkesztés irányzata: Változatlan.

— Aradmegye selyemtenyésztése. Az országos selyemtenyésztési felügyelő **Aradmegye** múlt évi selyemtenyésztéséről ma közzétett jelentésében a következőket mondja:

Aradvármegyében 1903-ban 100 községben közterületeken és közutak mellett volt 17,508 darab lomszedésre alkalmas szederfa. Esett egy selyemtenyésztőre átlag 6 darab. A magántulajdonban levő szederfákon kívül a fenti szederfáknak köszönhetően, hogy 2,797 selyemtenyésztő 46,125 kg. gubót termelt és 84,582 koronát keresett. Átlagos keresete egy tenyésztőnek 30 korona volt; legmagasabb keresete pedig egy tenyésztőnek 176 koronára rugott. A selyemtenyésztés megkezdése óta 760,896 korona keresetet fizettünk ki a vármegyében és pedig 649,434 koronát a selyemgubóért; 111,462 koronát a gubóbevitel és selyemperte készítésénél teljesített munkákért. Arad vármegye szederfa állománya: Az országos selyemtenyésztési felügyelőség kiosztott részint a vármegye községeinek, részint magánfeleknek 1903-ban 5,226 darab kiültetésre alkalmas szederfát; 258,390 drb. 2—3 éves szederfa-csemetét. Működése óta pedig kiosztott 32,188 drb. kiültetésre alkalmas szederfát; 316,330 drb. 2—3 éves szederfa-csemetét. Ez évben a községi falkolákból kiültettek 2600 drb. szederfát. Kiültettek ezenkívül közterekre és közutak mellé 9,721 darab másnemű fát, dacára annak, hogy fentebb kimutattuk, milyen nagy mérvben veszi hasznát a szegény ember éppen a szederfának. Ez évben tönkrement a vármegye területén 2523 drb. szederfa.

CSARNOK.

A pillangó.

Irt: Rudyard Kipling.

Ez ám a szép mese, édes drágám, egészen új és csodaszép mese, egészen másforma, mint a többi mese. Mese a nagyon bölcs uralkodóról, Suleiman-ben-Daoud Salamonról, Dávid fiáról.

Háromszázötvenöt mese szól Suleiman-ben-Daoudról; de ez a mese nincs köztük. Nem a bibicről szól a mese, aki megtalálta a vizet; nem is a buhos bankáról, aki árnyékkal védte Suleiman-ben-Daoudot a nagy melegben. Ez a mese nem szól az üvegkövezetről, sem a ferdén lyukas rubintról, sem Baikis aranyrudról. Ez a mese a pillangóról szól, aki toppantott.

Most pedig ide haligass és figyelj!

Suleiman-ben-Daoud bölcs volt. Értette a mit az állatok beszéltek, amit a madarak beszéltek, amit a halak beszéltek és amit a rovarok beszéltek. Értette, amit a sziklák beszéltek a föld mélységében, amikor egymáshoz hajoltak és nyögtek; és értette, a mit a fák beszéltek, mikor reggelenként susogtak. Értett mindent, mindent, de mindent a világon és Baikis, első a királynék között, a szépséges Baikis királyné, csaknem éppen olyan bölcs volt mint ő.

Suleiman-ben-Daoud erős volt. A jobb keze középső ujján gyűrűt hordott. Ha megfordította

egyszer, manók és ördögök bujtak elő a földből, hogy végrehajtsák, amit parancsol nekik. Ha megfordította kétszer, tündérek repültek le az égből, hogy végrehajtsák, amit parancsol nekik és ha megfordította háromszor, megjelent előtte palosával a leghatalmasabb angyal, Azrael, vízihordó legénynek öltözve és elmesélte neki, mi az újság mind a három világon — fent, lent és itt a földön.

És Suleiman-ben-Daoud még sem volt kevély. Nagyon ritkán dicsekedett és ha megtette, nagyon sajnálta.

Egyszer jól akarta lakatni egyetlen egy napon egyszerre a világ összes állatait; de mikor az enivaló készen volt már, előbujt egy állat a tenger mélyéből és három harapásra megévelt mindent.

Suleiman-ben-Daoud pedig erre arca vágódott és így szólt:

— Oh, te állat! Azért adtam az ebédet, hogy megmutassam, milyen hatalmas és gazdag király vagyok én és nem azért, mintha igazán jól akartam volna tenni az állatokkal. Most megszégyenültem és úgy kellett nekem.

Suleiman-ben-Daoud csakugyan nagyon bölcs ember volt, édes drágám. Ettől fogva nem is felejtette el soha, hogy milyen ostoba dolog a kérkedés; és most megkezdődik az én mesémnek is az igazi mese része.

Sok-sok felesége volt Suleiman-ben-Daoudnak. Kilencszázkilencvenkilenc felesége volt, a szépséges Baikison kívül; és mind együtt éltek egy nagy arany palotában, egy szép kert közepében, szökőkutak között.

Némelyek szépek voltak feleségeik közül, de mások egyszerűen rutak voltak és a rutak civakodtak a szépekkel és ezeket is elrútták és ekkor azután valamennyien Suleiman-ben-Daouddal akartak civakodni és ez rettenetesen bántotta őt.

De Baikis, a szépek szépe, sohasem civakodott Suleiman-ben-Daouddal. Sokkal jobban szerette őt. Elülődött a termeiben, az arany palotában, vagy sétáltatott a palota kertjében és igazán nagyon szomorkodott Suleiman-ben-Daoud miatt.

Teszézetesen, ha rászánta volna magát arra, hogy megfordítsa újján a gyűrűt és előhívja a manókat és az ördögöket, ezek egyszerűen elvárásolták volna a kilencszázkilencvenkilenc feleségét és átváltoztatták volna őket fehér puszta öszvérekké, vagy agárokká, vagy gránátalma magvakká. Csak hogy Suleiman-ben-Daoud azt gondolta, hogy ez kérdéses volna. Így hát valahányszor tulságosan civakodtak a feleségei, lement egyedül sétálni a palota csodaszép kertjének egyik sarkába és azt kívánta magában, bár sohasse született volna.

Egy szép napon, mikor már három álló hete civakodtak — mind a kilencszázkilencvenkilenc felesége egyszerre — Suleiman-ben-Daoud kiment szokása szerint a kertbe, hogy békessége és nyugalma legyen. És a narancsfák között találkozott Baikissal, a szépek szépevel, aki nagyon szomorkodott, mivel Suleiman-ben-Daoud annyira el volt keseredve.

És Baikis így szólt hozzá:

— Ó én uram, te szememfényre, fordítsd meg a gyűrűt az ujjadon és mutasd meg ezeknek az egyiptomi, mezopotámiai és perzsi és kínai királyasszonyoknak, hogy te vagy a nagy, a féltelmes király.

De Suleiman-ben-Daoud csak a fejét csóválta és így szólt:

— Oh én királyném, te életem gyönyöre, emlékezzél vissza arra az állatra, aki a tengerből jött és megszégyenített engem a világ valamennyi állata előtt, mert kérkedni merészeltem. Ha most kérkedni akarnek ezek előtt az egyiptomi, perzsi, abessziniai és kínai királyasszonyok előtt, csupán azért, mert haragitanak, talán még jobban meg találnék szégyenülni, mint a multkoriban.

És Baikis, a szépek szépe így szólt:

— Ó én uram, lelkem drágasága, de hát mit fogsz csinálni?

És Suleiman-ben-Daoud így válaszolt:

— Oh én királyném, te szívem mindensége, rajta leszek, hogy tovább tőrjem végzetemet e kilencszázkilencvenkilenc királyasszony mellett, akik szakadatlanul gyötörnek örökös civakodásukkal.

És tovább sétált a liliumok és a naspolyák és a rózsák és az ezüst illan gyömbérvények között, amik a kertben nőttek, a míg végre a

nagy kámforfához ért, Suleiman-ben-Daoud kámforfájához. Baikis pedig elbujt a magas sásliliomok és a tarka bambuszok és a piros liliumok között a kámforfa mögött, hogy közel maradhasson szíve szerelméhez, Suleiman-ben-Daoudhoz.

(Folytatása következik.)

NAPIREND.

Április 8. Péntek. Róm. kath. naptár: Dénes püspök. — Protestáns naptár: Dénes püspök. — Görög-keleti naptár (március 26.): Nagypéntek. — A nap két 5 óra 10 perccor. nyugszik 6 óra 22 perccor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepeken zárva. Helyiség: Breklyemúzeum helyisége mellett illesterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, enyhe, sok helyütt csapadék.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1904. évi január hó 1-től. —

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Gyorsvonat délután 4.21	Személyvonat d. u. 3.32
Személysz. tv. d. u. 4.45	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szv. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinról délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Radnáról vas. és ün. e. 8.13
	Személyvonat este 9.06
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.48
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 5.—	Személyvonat reggel 8.35
Vegyesvonat reggel 7.10	Vegyesvonat este 7.06
Személyvonat d. u. 4.11	Személyvonat éjjel 10.36
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonról svz. reg. 8.00
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat délelőtt 11.—
Gurahoncig svz. d. u. 4.30	Személyvonat este 6.56
	Pankotáról svz. este 9.20

IDEGENEK ARADON.

— Április 6. —

Fehér Kereszt szálloda Frölich Bertl utazó Bécs — Antal József bizt. főfelügyelő Budapest. — Bondy Ernő sörgyáros Lipca. — Rechnitz Mór utazó Bécs. — Sulzman Jenő utazó Bécs. — Fränkel Gyula utazó Budapest. — Pollák Ignác utazó Budapest. — Tarmorazy Albin magánzó Temesvár. — Herman József utazó Bécs. — Péter Albert utazó Bécs. — Szerényi Béla kereskedő Budapest. — Dénes Leó utazó Budapest. — Lizauer Adolf utazó Budapest. — Morgenstern Károly kereskedő Temesvár. — Eislitzer Armin utazó Budapest. — Márkus Lajos kereskedő Budapest. — Molnár Ödön kereskedő Budapest. — Lendvay Márkus dr. ügyvéd Kőrösbánya.

Központi szálloda. Kiss János kárbeosztó Budapest. — Jakabffy Ignác földbirtokos Budapest. — Theil Rudolf utazó Segesvár. — Pischinger Gyula főmérnök Budapest. — Schuller József gyáros Budapest. — Kepes Géza dr. ügyvéd Budapest. — Schwarzenberger Dezső utazó Budapest. — Prokopp Lajos birtokos Borosend.

Nemzeti színház.

Bérlét 177. sz.

Páranan.

Pénteken, 1904. évi április hó 8-án:

A takarodó.

Dráma 4 felvonásban. Irt: Bayerlein F. Fordította: Zboray Aladár.

S Z E M É L Y E K:

Volkhardt	Békés Gyula.	Lehdenburg	Bónis Lajos.
Klári	Aranyosy J.	Queiss	Győre Alajos.
Lauffen	Ternyei L.	Mihalek	Ligeti V.
Höwen	Márton M.	Hadbíró	Juhász József.
Helbig	Arkossy V.	Ordonanc	Juhász S.

Kezdete este 7 óra fél órakor.

== Intézetek, Gyárosok, Nagykereskedők figyelmébe! ==

Posner Károly Lajos és Fia

Első magyar vonalzó intézet, üzleti könyvek gyára, könyomda,
album-gyár és térképészeti müintézet

előkelő budapesti czég képviselőjét

Arad szabad királyi város

és Aradvármegye területére

átvette az:

Aradi Nyomda Részvény Társaság

A R A D,

József főherczeg-ut 22. sz.

Kérjük azon t. vevőket is, kik a fenti czéggel eddig is összekötésben voltak, hogy szükség esetében forduljanak hozzánk!

Költségvetéssel, tervezetekkel díjmentesen
készséggel szolgálunk.

Telefon 151.

ALAPITOTT 1890.

Elefántcsont
Név-
jegyek

kapják
Aradi Nyomda
Rtársaságnál.

10792—1903. tkv sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Nemess Zsiga aradi ügyvéd által képviselt özv. Schwartz Jakabné és Eisenbeil Ferencz végrehajtható, Rung Ferencz és neje végrehajtást szenvedő elleni 200 k. és 1400 korona tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében, az aradi kir. törvényszék területén lévő, Szent-Márton községben fekvő Szentmártoni 782. számú telekkönyvben A. I. 1. 2. sorsz. alatt foglalt káposztás és kenderföldektől álló ingatlanra az 1881. évi 60. tcz. 156. § a alapján egészben 196 kor. becsértékben, egyedül özv. Schwartz Jakabné érdekében. A szentmártoni 45. számú tjkvben. A + 1. sor alatt foglalt ingatlanból végrehajtást szenvedő felet megillető ingatlan részére 800 kor. becsértékben. Eisenbeil Ferencz végrehajtható érdekében azonban ez az ingatlan is egészben 1600 kor. becsértékben, továbbá ugyan ezen tjkvben A. + 3. sor alatt szőlős kertből álló ingatlanra az 1881. évi 60. tcz. 156. § a alapján egészben 114 kor. becsérték és ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1904. évi április hó 27. napján délelőtti 10 órakor a Szentmárton község község-házában megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 19 koron 60 fillér, 80 korona és 11 korona 40 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX-ik t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, 1903. évi december hó 20-ik napján, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. 1056

Zubor,
kir. tszéki bír.

Alapított 1890.

Augenstein K. Alajos

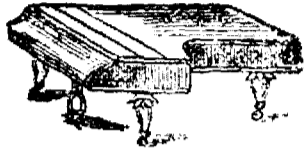
házasággözvetítő intézete

Budapest, VII., Wesselényi-utca 54. szám.

Közvetít házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt. Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg.

ALAPITOTT 1890.

Kosár Béla

Jemesvár, Józsefváros, Bonnaz-utca 15.

TELEFON 423.

Saját készítményű zongorák, pianók, harmoniumok, czimbalmok elismert szerkezetek.

Idegen és külföldi gyártmányok a legelőkelőbb gyárhozól.

Kijátszott hangszerek.

Önműködő hangszerek, orchestrions

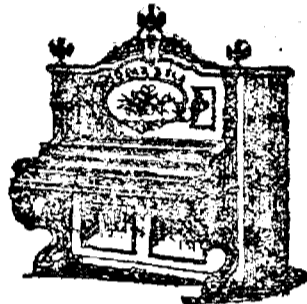
Kölcsön intézet.

Javitások.

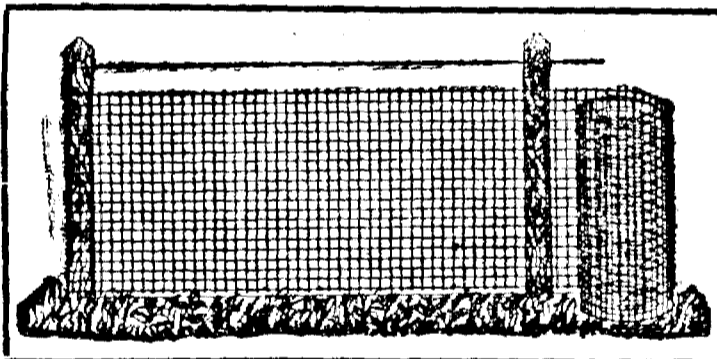
754

Hangolások.

Árjegyzékek ingyen.

Bámulatosan olcsó kerítések!

Szőlőtermelők figyelmébe!

Mezőgazdák figyelmébe!

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat- és kerítés-gyára

Budapest, VIII. kerület, Üllői-ut 48. szám.

Ajánlja kizárólagosan szabadalmazott

Hungária sodronyfonatát,

mint a legczélsebb és legolcsóbb kerítési anyagot,

mely előnyeinél fogva felülmul minden eddig alkalmazott sodronykerítést. Ezen, a szőlő- és mezőgazdaságra nézve rendkívül fontos találmány előnyei: olcsóság.

Horganyozott vas-sodronyból (nem kell befesteni):
körülbelül 5 centiméter lyukbősséggel:

Készletben: 1 és 2 méter magasságban valamennyiből, 1-50 méter magasságban 22, 25 és 28 mm. dróterősségekből.

Sodronyerősség mm: 1 2 14 16 18 20 22 25 28 mm.

Ar □-méterenkint fillér: 40 48 56 64 72 86 100 120 fillér.

Körülbelül 3x5 centiméter (hosszukán) lyukbősséggel:

Készletben: 1 méter magasságban valamennyi dróterősségben.

Sodronyerősség mm: 1 2 14 16 18 20 22 25 28 mm.

Ar □-méterenkint fillér: 58 66 74 82 96 110 130 150 fillér.

Csomagolásért, feladásért és kezelési költségeikért számított négyzetméterenkint 1 fillért, de egy küldeménynél legalább 50 fillért.

Czélzettség: A fonat elegendő sűrű lévén, még apró baromfi áthatolását is meggátolja; felső és alsó szélén pedig tuskák, tehát az átmozgást megnehezíti. A fonat csavart szála — mint vékony sodronykötelek — a kerítés hosszirányában futnak, mi által nagy az ellenálló képessége; a keresztirányú pedig hullámosok, a szálaik összecusaszása tehát ki van zárva.

Könnyű kezelés: Kézrel húzható, egyszerűen a faduczkóhoz szegezhető, horganyozott kettős szegekkel, a fonat sima és feszes marad. Nagy előny a fonat feszesítése, a mi lehetővé teszi azt, hogy a fonat bármikor ismét leszedhető és más helyen ismét felérősíthető. A fonat összekezdése ki van zárva. — Feszítő-sodronyok, csavarok stb. alkalmazása fölösleges. A fonat fölött egy-két sor tuskák sodronyt alkalmazva, a kerítés tetszés szerint megmagasítható. — A tuskák sodrony méterenkint ára 6 fillér.

Számos elismerő-levelet áll rendelkezésre.

Továbbá gyárt és szállít: közönséges gép- és közli sodronyfonatokat mindenféle czélokra, oszpos és erős kivittől kapukat és ajtókat, valamint nyaraló-, park- és erkélyrásokokat vaskeretes sodronyfonat és kovacsolt vasból. Föld- és kavicsrostákat, magtárlak-rostélyokat, ökr-szálkosarakat, szikrafogókat, szőlőbogyó-rostákat, borászókat, oszlepőgépekbe való gabona osztályozó-hengerket, stb.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.

Kutakat épít,

mélyit és fur

Licsmann József

kutmester

Arad, Wesselényi-utca 36. sz.

Különlegesség

hegyi sziklákban is.

Óriási gyümölcs termést csak

ugy érhetünk el,

ha gyümölcs fáinkat a Schelle-féle zöld szappan oldattal többször bepermetezzük!

A Schelle-féle zöld szappan 1 kor. 40 filléres darabokban kapható a készítő 900

Földes Kelemen

gyógyszerész Aradon

1047—1904. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kisjenői kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közzé teszi, hogy az Ingatlan és jelzálog fogalmi intézet Guiré Ferencz budapesti bej. czég és csatlakozó társai végrehajthatóknak, Molnár Sándor végrehajtást szenvedő elleni 240 korona tőke és járulékal iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék, a kisjenői kir. járásbíró területén lévő, Szintyén fekvő, a szintyei 617. sz. tjkvben A. I. 1—6. rd. sza. szántóföldre 641 koronában, ugyanott A. I. 1. rd. sza. fajás földre 132 kor., a szintyei 459. sz. tjkvben A. I. 2. rd. sza. szántó földnek Molnár Sándor illető felére 258 koronában, a szintyei 620. sz. tjkvben A. I. 1—4. rd. sz. ingatlanok Molnár Sándort illető felerészére 502 koronában ezennel megállapított kikiáltási áron az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1904. évi május hó 27. napjának dé. 10 órakor Szintyén község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 64 kor. 10 fill., illetve 13 kor. 20 fill., illetve 25 kor. 80 fill., illetve 50 kor. 20 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kisjenőn, 1904. évi február hó 29-én. Kisjenői kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Tabajdy,
kir. ít. táblai bír.

Uj üzlet!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, miszerint helyben Forray-utca 4. szám alatt egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő üveg, porcellán, kép keret és lámpa raktárt nyitottam 701

Ifj. Fitus József

ezégen alatt, hol úgy üveg, porcellán mint képek és keretek, lámpák nagy választékban, mik az árak feltűnő olcsósága folytán nagy feltűnést keltenek: különösen ajánlom építész és asztalos urak figyelmébe épület üvegezési vállalatomat ugyszintén vendéglős uraknak nagy raktáromat, mely minden új mintákkal fel van szerelve. Az árak feltűnő olcsók és kedvezők. Kölesön edény minden alkalomra. A legesekélyebb bevásárlásnál az ismert fénykép kedvezmény.

Alkalmi bevásárlási forrás.

DEUTSCH IZIDOR

órák és ókszerészek

ARAD, TEMPLON-UTCZA

Minorita-palota.

Arany-, ezüst- és zálogjegyek megvételnek. 1078

Gyermekek és felnőttek által egyaránt kedvelt.

Kellemes ízű, friss, fehér Hajós-féle Csukamájolaj

ára egy üvegnek 2 korona.

Cséplőgép-, nagyobb műhely-, gyár- és malom-tulajdonosok figyelmébe!

A 78.595—IV. b) 1903. sz. nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteri körrendeletnek szigorúan megfelelő, tökéletesen felszerelt és kiállított 162

Mentőszekrény

jól záró kemény faszekrényben legolcsóbb ár mellett kapható.

Fontos tudnivaló tüdőbetegeknek!!

A törvényesen védett „Sylol“ az egyedüli szer, mely mindenféle légzőszervi bajoknál rendkívül jó hatással bír. Az éjjeli izzadást teljesen megszünteti. A testsúlyt gyarapítja. Heptikás embereknek valóságos megváltója. Ara egy üvegnek 3 korona.

Kapható az egyedüli feltaláló és készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában az Isteni Gondviseléshez
Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

168—1904. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az Orczy-utca rigol kijavítási, továbbá a Dezső- és Török Gábor utcák vízlevezető árkaiknak kikövezési; a György-utcában kö-alapos ut készítése; a Rákóczy-utcának a Hunyady- és Forray-utcák közötti részének asphalttal leendő burkolási és a külvárosi utak kavicsolási munkálatainak elvállalása iránt folyó évi április hó 25-én d. e. 10 órakor arlejtést tart.

Kikiáltási-ár: I. Az Orczy-utcai rigol kijavítása, továbbá a Dezső és Török Gábor-utcák vízlevezető árkaiknak kikövezése 1020 korona. II. A György-utcában kö-alapos ut készítése 3024 korona. III. A Rákóczy-utcának a Hunyady és Forray utcák közötti részének asphalttal leendő burkolása 26116 kor. 95 fill. IV. Külvárosi utak kavicsolása 2600 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az arlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli arlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az arlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az arlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az arlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1904. évi április hó 5-én tartott üléséből.

Kiadta:
Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

Aradi nyomda részvénytársaság.

Ajánlja

kitűnően berendezett és jól felszerelt

NYOMDÁJÁT,

hol mindennemű nyomdai munkák gyorsan és pontosan elkészíttetnek.

Méltányos árak!

Báli meghívók,

Táncrendek,

Belépti-jegyek,

Esküvési és eljegyzési kártyák,

Gyászjelentések,

Üzleti körlevelek,

Levélpapírok,

Borítékok, stb. stb.

Szép kivitel!

A kinek

ismeretség híján

házasúrsra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vinczellérré,
kertészre,kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége**Aki**

eladni kíván

lutort,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást stb.:
vagy**Aki**

bérbeadni kíván

bírtokot,
házat
vadászterü-
letet,halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,**Aki**mindeneket vétel vagy bérbevitel cél-
jából keresi;**Aki**valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban értezt, ha az**„ARADI KÖZLÖNY“****kis hirdetési**

rovatát használja.

Nagymennyiségű Maculaturaeladó az Aradi nyomda Részv.
Társaságnál.**Weitzer János toll.**Doboza
ker. 40 fill.

Nikkelozott acézból. 7258

Kapható: Ingusz I. és Fianál.
Telefon 817.**Kiadó Szja-utca 2. sz. a.**5 szoba fürdőszobával, 2 szoba viz-
vezetéssel. Május 1 sör. 1139**Kossuth-utca 65. számú****ház****eladó.**

Ugyanott egy 6 szobás lakás kiadó.

Értekezhetni dr. Somló Ármán
ügyvéd irodájában. 1138szabadság-tér vagy József
főherceg-ut közelében**egy kis****butorozott szobát**
keresek,teljesen külön bejáratú, lehe-
tőleg földszint kapu alóli be-
járatú.Ajánlatokat „Szoba“ jeligé-
vel a kiadóhivatal továbbít.

Aradi nyomda részvenytársaság könyvnyomdája.

Hirdetmény.A nagyméltóságú magy. kir.
Belügyminiszter Urnak 1903. évi
november hó 24 én 112.728 III.
a. szám alatt kelt magas engedé-
lye alapján megbízatást nyertünk,
hogy Arad és Csanád vármegyék
területén az 1903. IV. törvénycikk-
nek megfelelően mint**Kivándorlási meghatalmazottak**
működhesünk.Midőn ezen körülményt a ki-
vándorolni szándékozók tudomá-
sára hozzuk, értesítjük együt-
tal, hogy irodánk**a Fiume-Newyork-i hajójáratok**tárgyában mindennemű felvilágo-
sítással díjtalanul szolgál.**Sági Henrik**a magy. kir. államvasutak városi menet-
jegyirodájának főnöke. 516**Kriszta Nikodém**

épület és díszmű bádogos.

Aradon, Kossuth-utca 21. szám

(szembe az iskolával).

Elvállal minden az **épület és**
díszmű bádogos szakmába
vágó **új és javítási munká-**
kat. u. m. 458**horgony és domborműveket,**
fürdő kádakat**konyha berendezések**elkészítését jutányos árak pon-
tos kivitel mellett.Gyomorégés ellen rendszeren
használva a**ROHITSI** Jempel- vagy
Styria-forrás

savanyuvizet, megszünteti azt. 8407

Az érdekelt
malom, gyár, bánya és csép-
lőgépektulajdonosai figyelmébe ajánljuk a legújabb 73.595/1903.
IV. b) számú miniszteri rendeletnek teljesen megfelelő-
leg berendezett és kiállított**mentőszekrényeinket**melyeknek készletben léte a gyár és gépvizsgálatok-
nál szigorúan megkívánatik. 118

Fenti mentőszekrények kiegészítésére szolgáló egyes kellékek külön is kaphatók.

Vojtek és Weisz.

drogueria és parfumeria nagykereskedésében

ARADON.

M. kir. szabadalmazott

Tüzi fecskendőkés hozzávaló mindennemű tömlők
(csövek)**Községeknek legalkalmasabb,**
mert homokos és sáros víz
használatánál sem tagadják meg
a szolgálatot, — a gép jó műkö-
désért 3 évi jótállás (ingyen javítás).

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyukés hozzá való legjobb minőségű
gumi csövek gyári áron.
A szivattyu hengerből a bor utolsó
cseppig kifolyik, ezáltal a szivattyu
nem romlik és a bort nem ronthatja,
a gépezet jó működéséért 3 évi
jótállás, ingyen javítás.**Kutak**

a hozzávaló csövekkel gyári áron

Hönig Frigyes

harangöntőnél 1114

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Mindennemű javítások elfogad-
tatnak.

7277—1904.

Hirdetmény. Az 1904. évi IV. t. cz. folyó
április hó 1-én életbe lépve meg-
szűnt az az akadály, mely a köz-
adók behajtását az 1903. évi má-
jus hó 1-ső napjától gátolta.Ennélfogva azok az adók és
közadók módjára behajtandó tar-
tozások, melyek költségvetés hiá-
nyában az 1903. évi II., III., IV.
és az 1904. évi negyedében let-
tek volna esedékesek és ezideig
befizetve nem lettek; *folyó évi*
április hó 1-én váltak esedékesek és
az ezt a napot követő 15-ik napig,
a késedelmi kamatnak különben április
hó 1 ső napjától való felszámításának terhe
*alatt befizetendők.*Azok az illetékek, melyekre
nézve a fizetési meghagyás 1903.
évi márczius hó 31 ike után lett
kézbosítva és még ez ideig be-
nem fizetettek, 1904. évi április
hó 1 ső napjától számított 30 nap
alatt, a késedelmi kamatnak ezen
naptól való felszámításának terhe
alatt befizetendők.Erről azon felhívással értesít-
jük Arad sz. kir. város közönsé-
gét, hogy ugy az 1903. évi április
30 ig, mint az azóta felszaporodott
mindennemű közadótartozásait f.
évi április hó 15-ig annál inkább
kifizesse, mert ezen napon túl,
nem csak április 1-től számított
késedelmi kamat lesz fizetendő,
de 8 nap elteltével a behajlás
érdekében az 1883. évi XLIV.
t.-cz. 56 lk és következő szakaszai
fognak alkalmazásba vétetni.

Arad, 1904. évi április hó 7.

A városi tanács.

Pu. zafi és Társa (Budapest, V., Lipót-korut 17.) festékével.